

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Серія «Академіки НАПН України»

Випуск 17

**ВОЛОДИМИР ІЛАРІОНович ЛУГОВИЙ –
ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ НАПН УКРАЇНИ,
ДИРЕКТОР ІНСТИТУТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
НАПН УКРАЇНИ**

Київ – 2010

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

СЕРІЯ «АКАДЕМІКИ НАПН УКРАЇНИ»

ВИПУСК 17

**ВОЛОДИМИР ІЛАРІОНОВИЧ ЛУГОВИЙ –
ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ НАПН УКРАЇНИ,
ДИРЕКТОР ІНСТИТУТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
НАПН УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ ДО БІОБІБЛІОГРАФІЙ

**Київ
Товариство «Знання» України
2010**

УДК 016 : 929 Луговий

ББК 91.9 : 74

Л 83

Рекомендовано до бруку вченою радою Інституту вищої освіти НАПН України (протокол № 4 від 26 квітня 2010 р.) та вченою радою Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського (протокол № 5 від 27 квітня 2010 р.).

Упорядники:

Пєєва С. П., науковий співробітник ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Айвазова Л. М., науковий співробітник ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Науковий редактор

Рогова П. І., канд. іст. наук, заслужений працівник культури України, директор ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Бібліографічний редактор

Пономаренко Л. О., зав. відділу наукової бібліографії ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Літературний редактор

Білоцерківець І. П., молодший науковий співробітник ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Л 83 Володимир Іларіонович Луговий – віце-президент НАПН України, директор Інституту вищої освіти НАПН України : матеріали до біобібліографії / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; упоряд. : Пєєва С. П., Айвазова Л. М. ; наук. ред. Рогова П. І. ; бібліогр. ред. Пономаренко Л. О. – К : Т-во «Знання» України, 2010. – 63 с. – (Сер. «Академіки НАПН України» ; вип. 17).

ISBN 978-966-618-263-3.

Бібліографічний покажчик із серії «Академіки НАПН України» висвітлює життя та діяльність Володимира Іларіоновича Лугового, доктора педагогічних наук, професора, академіка, віце-президента Національної академії педагогічних наук України, директора Інституту вищої освіти НАПН України. У виданні представлено науковий доробок ученої за останні роки його наукової діяльності (2005–2010) – монографії, підручник, навчальний посібник, програма, статті в енциклопедіях, тези доповідей та повідомлень, публікації в періодичних виданнях та виданнях, що продовжуються, українською та російською мовами.

Покажчик адресовано вченим, аспірантам, докторантам, викладачам вищих навчальних закладів, студентам та всім, хто цікавиться питаннями педагогічної науки і освіти, зокрема поняттєво-термінологічним апаратом, теоретико-методологічними зasadами освіти, проблемами професійної і безперервної освіти, професіоналізацією державного управління й професійною підготовкою державно-управлінських кадрів, модернізацією вищої школи в контексті Болонського процесу та Лісабонської стратегії.

ББК 91.9 : 74

ISBN 978-966-618-263-3

© Державна науково-педагогічна бібліотека
України імені В. О. Сухомлинського, 2010

ВОЛОДИМИР ІЛАРІОНОВИЧ ЛУГОВИЙ

1990-1991
1991-1992
1992-1993
1993-1994
1994-1995
1995-1996
1996-1997
1997-1998
1998-1999
1999-2000

2000-2001
2001-2002
2002-2003
2003-2004
2004-2005
2005-2006
2006-2007
2007-2008
2008-2009
2009-2010

2010-2011
2011-2012
2012-2013
2013-2014
2014-2015
2015-2016
2016-2017
2017-2018
2018-2019
2019-2020

2020-2021
2021-2022
2022-2023
2023-2024
2024-2025
2025-2026
2026-2027
2027-2028
2028-2029
2029-2030

ВІД УПОРЯДНИКІВ

Важливим напрямом діяльності Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського НАПН України (далі – ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського) є науково-інформаційне забезпечення інноваційного розвитку педагогічної науки, теорії і практики освіти, сприяння впровадженню наукових розробок у практику діяльності навчальних закладів країни, підвищення професійного рівня педагогічних та науково-педагогічних кадрів, компетентностей учнівської та студентської молоді. З цією метою у ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з 2001 р. започатковано підготовку інформаційних видань про життя й діяльність видатних педагогів світу і України в трьох серіях: «Видатні педагоги світу», «Академіки НАПН України» та «Ювіляри НАПН України», повні тексти яких доступні також через веб-портал бібліотеки (<http://www.library.edu-ua.net>).

17 випуск бібліографічного покажчика з циклу «Академіки НАПН України» присвячено науковій та науково-педагогічній діяльності Володимира Іларіоновича Лугового, доктора педагогічних наук, професора, академіка, віце-президента Національної академії педагогічних наук України, директора Інституту вищої освіти НАПН України. Володимир Іларіонович Луговий – автор понад 270 наукових праць, в яких досліджуються проблеми реформування державного управління, зокрема управління освітою, удосконалення вищої освіти, є автором культурно-інформаційної теорії освіти. У публікаціях останніх років велику увагу приділено євроінтеграційним проблемам вітчизняної вищої освіти, насамперед у контексті Болонського процесу і Лісабонської стратегії.

У покажчику представлено науковий доробокченого за період 2005–2010 рр. Це 175 праць, серед яких: монографії, підручник, навчальний посібник, програма, статті в енциклопедіях, тези доповідей та повідомлень, публікації у фахових періодичних виданнях та виданнях, що продовжуються, українською та російською мовами.

Розміщення матеріалу здійснено із дотриманням рекомендацій Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського «Библиографический указатель. Рекомендации по состав-

лению и оформлению» (1988), які залишаються актуальними та чинними.

Ознайомлює читача з життєвим шляхом, науково-педагогічною та організаційною діяльністю вченого стаття В. І. Лугового «Від науки через практику до науки».

Покажчик складається з двох розділів.

Розділ 1 «Покажчик праць В. І. Лугового» (2005–2010 рр.) містить бібліографічні описи праць, зокрема: монографій, підручника, навчального посібника, програми, статей, вміщених у наукових збірниках, матеріалів наукових конференцій та публікацій в періодичних виданнях, написаних як одноосібно, так і у співавторстві. Їх згруповано та розміщено за схемою, запропонованою у вищезазначених Рекомендаціях, а саме: спочатку у хронологічному порядку – за прямою хронологією з виділенням років видання, а в межах року – за видами документів:

- книги та брошури українською, російською мовами; } монографічний опис
- статті та інші матеріали з неперіодичних, періодичних видань та видань, що продовжуються (мовний принцип розташування такий самий); } аналітичний опис
- рецензії (з поміткою «Рец.:»);
- видання, де вчений є упорядником, укладачем чи одним із укладачів (з поміткою «Упоряд.:»);
- праці за редакцією вченого (з поміткою «Ред.:»), у підготовці яких учений брав участь як головний або відповідальний редактор, голова або член редколегії;
- видання, де вчений є відповідальним за випуск (з поміткою «Віdp. за вип.»).

Документи одного виду згруповано за зведенім російсько-українським алфавітом.

Розділ 2 «Наукова школа вченого» містить бібліографічні описи авторефератів докторських (3) та кандидатських (7) дисертацій, науковим керівником або консультантом яких був В. І. Луговий. У розділі виділено 2 підрозділи – «Доктори наук» та «Кандидати наук». Розміщення документів здійснено у прямій хронології.

Допоміжний апарат бібліографічного посібника – це:

- *іменний покажчик*, в якому наведено прізвища співавторів, упорядників, редакторів, авторів рецензій та інших осіб, відомості про яких є в бібліографічних записах;
- *алфавітний покажчик* названий *праць В. І. Лугового (2005–2010 pp.)*, який містить посилання на номери бібліографічних записів розділу 1 «Покажчик праць В. І. Лугового»;
- *передмова від упорядників*;
- *вступна стаття*.

У кінці видання вміщено коротку біографічну довідку «Про ювіляра (від учня до вченого)».

Бібліографічний опис та скорочення слів здійснено згідно з чинними державними стандартами України. Джерелами відбору документів були фонди Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського та інших державних бібліотек України. Більшість публікацій, що увійшли до покажчика, було переглянуто *de visu*, непереглянуті позначено астериском (*).

Покажчик адресовано вченим, аспірантам, докторантам, викладачам вищих навчальних закладів, студентам та всім, хто цікавиться питаннями педагогічної науки, зокрема поняттєво-термінологічним апаратом, теоретико-методологічними зasadами освіти, проблемами професійної і безперервної освіти, професіоналізацією державного управління і професійною підготовкою державно-управлінських кадрів, модернізацією вищої школи в контексті Болонського процесу та Лісабонської стратегії.

ВІД НАУКИ ЧЕРЕЗ ПРАКТИКУ ДО НАУКИ

(передмова автора)

I. Професійний шлях (1965–2010 рр.)

Мабуть, у житті кожного вченого існують *визначальні етапи* його становлення. У автора цих рядків протягом 60 років їх також є кілька. Вони заслуговують на ретроспективний огляд і системне осмислення. Адже біографічно відіграли своєрідну взаємодоповнюючу роль у формуванні широкого професійного і громадянського досвіду, а крім того, дають змогу краще зrozуміти як фактичний авторський доробок, так і рівень й орієнтацію потенціалу дослідника, що важливо для сьогодення.

Перший значущий проміжок часу – 1965–1975 рр. Його можна назвати *шляхом у науку*. Участь в обласній і республіканській учнівських олімпіадах з математики, вступ до фізико-математичної школи-інтернату при Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка, навчання на фізичному факультеті, в аспірантурі цього університету, написання кандидатської дисертації з фізико-математичних наук. Цей період сприяв формуванню поглядів на світ як закономірно організований, утвердженням діалектико-матеріалістичних методологічних позицій (які згодом збагатилися синергетичним підходом), творчого методу, доказового стилю вченого.

У наступні 1975–1992 рр. відбулася докорінна зміна характеру основної діяльності – із суто наукової в точних науках на *адміністративну у сфері вищої освіти*. Роль цього періоду виявилася важливою з огляду на опанування складного практичного досвіду організації, функціонування, розвитку, управління вищої школи – найпотужнішого інтелектуального осередку суспільства. Спочатку це відбувалося на посадах інспектора, начальника відділу університетів Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти України. Потім – інструктора, консультанта, завідуючого сектором вузів відділу науки та учебних закладів Київського міському і ЦК Компартії України. У 1988–1992 рр. – заступника міністра народної освіти України. Цей період життєдіяльності дав можливість збагатитися реальною практикою, її різноманітними емпіричними даними. Проте адміністративна діяльність у сфері вищої освіти була основною, а науково-педа-

гогічна (на посадах старшого викладача Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка, доцента Київського педагогічного інституту імені О. М. Горького) – додатковою. Разом з тим остання не покидалася ніколи.

Реорганізація освітянських міністерств у 1992 р. сприяла поверненню до наукового середовища, однак тепер уже з багажем набутого цінного практичного управлінського досвіду і великого за обсягом опрацьованого різноманітного матеріалу емпіричного характеру щодо вищої школи, освітньої, наукової, адміністративної сфер. Цього разу донедавна об'єкт управління перетворився на об'єкт дослідження спочатку в докторантурі Інституту педагогіки Академії педагогічних наук України, а потім на посаді проректора з наукової роботи Київського державного торгово-економічного університету. Цей проміжок професійного життя завершено підготовкою і захистом у 1995 р. в Інституті педагогіки і психології професійної освіти АПН України дисертації на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю «теорія та історія педагогіки». Головним науковим здобутком стало розроблення основ культурно-інформаційної теорії освіти і на цій основі обґрунтування тенденцій розвитку педагогічної освіти в Україні.

Але третій етап змінився четвертим (1995–2006 рр.) – поверненням на державну службу ректором Національної академії державного управління при Президентові України. Амбітне завдання створення головного в Україні і визнаного в Європі закладу з підготовки магістрів, кандидатів і докторів наук з державного управління було виконано. З урахуванням світового досвіду здійснено теоретико-методологічне обґрунтування та впровадження освітньої і наукової галузей з державного управління. Підготовка магістрів у закладі отримала європейську акредитацію. Відповідний цикл робіт, виконаних ученими НАДУ при Президентові України, висувався на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки, але на завершальному етапі розгляду поступився іншій роботі. Творчий доробок підsumовано, зокрема, в авторському монографічному виданні «Десять років становлення (досвід досліджень, розробок і впроваджень у сфері державного управління)» (2005 р.). Високою оцінкою здійсненого стало обрання членом-кореспондентом (1999 р.) і дійсним членом (2003 р.) АПН

України та присвоєння почесного звання «заслужений працівник освіти України» (2004 р.).

Поточний етап 2006–2010 рр. специфічний тим, що на його початку, після 11-річного перебування на посаді ректора, у зв'язку з реорганізаціями в закладі автор знову залишив посаду державної служби і повернувся тепер уже до *Національної академії педагогічних наук України* на науково-організаційну роботу. В освітянській академії створено найкращі умови для здійснення науково-дослідної діяльності, самореалізації вченого.Хоча посади віце-президента НАПН України, директора Інституту вищої освіти академії є адміністративними, проте адміністрування тут не заперечує і не стримує, а навпаки, передбачає та спонукає творчий пошук. Свідченням цього є те, що останній п'ятирічний біографічний проміжок часу став найбільш продуктивним – протягом цього здійснено близько 90 різноманітних наукових, методичних, довідкових публікацій з методологічних і науково-методичних проблем державного управління, освіти, вищої школи. Правда, акцент у дослідженнях змістився з державно-управлінської на освітянську тематику.

Оскільки нинішній 5-річний етап вінчає 60-річний період життя та 45-річний проміжок активної освітньо-науково-управлінської діяльності, важливо прокоментувати напрями і результати дослідницько-інноваційної роботи саме на останньому етапі. Спеціальної узагальнюючої праці з цього приводу не готувалося з кількох причин. По-перше, уже опубліковані праці, як правило, мають певний самодостатній характер. По-друге, окремі не правлені апостеріорі публікації краще показують тернистий і нелінійний шлях пізнання, ітераційний спосіб наближення до істини. По-третє, різноманітні виклики, які нині постають перед соціально-гуманітарною сферою, освітою, наукою, настільки серйозні й актуальні, що потребують невідкладного реагування й економії дефіцитного часу, зокрема, за рахунок написання об'ємних підсумкових праць, період «напіввалідизації» (збереження відповідності) яких має тенденцію до зменшення. Отже, прокоментований бібліографічний покажчик можна вважати узагальнюючою «квазі-публікацією».

І. Фаховий здобуток (2005–2010 рр.)

Які ж основні наукові здобутки, на погляд автора, містить нижченаведений перелік публікацій?

Насамперед, це стосується подальшого розвитку запропонованої в середині 90-х років минулого століття *культурно-інформаційної теорії освіти* і розроблення відповідного поняттєво-термінологічного апарату. Адже, отримавши закваску в точних науках і виходячи з принципу єдності законів природи, автор прагнув підвищити науковий статус педагогіки, будучи переконаним, що освіта – закономірно організований феномен, який підлягає теоретичній рефлексії. Уточнення й вдосконалення теорії здійснювалися в руслі останніх досягнень філософської, педагогічної, психологічної й низки дотичних галузей науки, а також реальної освітнянської практики в масштабах різної модальності: глобальному, регіональному, локальному, інституційному.

Особливу дослідницьку увагу приділено розкриттю сутності поняття «*інформація*». У низці публікацій наведено аргументи, що дають підстави розглядати інформацію в одному ряду з такими фундаментальними поняттями-категоріями, як «*матерія*» і «*енергія*». Інформація виступає універсальною мірою організованості у світі, є дериватом і детермінантою порядку будь-якої природи. Завдяки цій іманентній властивості інформація впливає організуюче-розвивальним чином на її споживача, включаючи людину, зокрема засобами освіти. Інформація характеризується кількістю й якістю, може зберігатися, передаватися, перетворюватися, що використовується в освіті.

На системній основі показано, що в актуальних для будь-якої людини суб'єкт-об'єктних та суб'єкт-суб'єктних відносинах інформація закономірно розщеплюється на п'ять і тільки п'ять її основних видів – *знання, цінності, проекти, діалогізми (консенсуси) і художні образи*. Ці канонічні інформаційні види не взаємозамінні та рівноважливі дляожної людини, водночас між собою реально взаємодіють і поєднуються в різноманітних комбінаціях. Вони характеризуються різною мірою співвідношення в них об'єктивного і суб'єктивного: від об'єктивних знань до суб'єктивних діалогізмів (консенсусів) та художніх образів. Аргументовано, що кожен вид інформації також за критерієм ступеня вираженості об'єктивного і суб'єктивного має двочастинну типову

будову (наприклад, теоретичні та емпіричні знання, виконавчі та творчі художні образи і т. ін.).

Розкриття складу та структури інформації дає змогу з урахуванням видової і типової специфіки її складових теоретично передбачати та практично проектувати і запроваджувати так звані *високі (тонкі) педагогічні технології*. Ці технології розрізняють і не змішують видові та типові характеристики інформації, що передається-формується в освітній діяльності, а відтак більш результативні. Інформаційна адекватність педагогічних технологій відкриває шлях до суттєвого підвищення ефективності освіти в досягненні запланованого освітнього результату. Зокрема, таке розуміння інформації запобігає двом поширеним маргінальним помилкам освітян: з одного боку, протиставлення знань інформації, з другого – ототожнення інформації зі знаннями, а відтак використанню педагогічних технологій, що неадекватні змісту інформації, не за призначенням. Приміром, намаганням пропити цінності способом передавання знань – ще одній хрестоматійній педагогічній помилці.

З огляду на зазначене й інше основні положення *культуро-інформаційної теорії освіти* набувають додаткового підтвердження й уточнення і можуть бути викладені наступним чином.

1. Усі живі організми (включаючи людину) мають природну тричастинну матеріально-енергетично-інформаційну будову, що підпорядкована реалізації основних життєвих цілей – забезпеченню існування, відтворення і розвитку організму певного виду.

2. Життєво важливі будова, функціонування та розвиток усього живого (за певного рівня матеріального і енергетичного споживання) задаються відповідними інформаційними програмами.

3. Для становлення людини актуальні чотири механізми (згідно з чотирма принципово відмінними джерелами, носіями інформації) інформаційного програмування, котрі в сукупності забезпечують ефективне досягнення головних життєвих цілей, або «надзвадань» у термінології К. Станіславського. Ці механізми ось які.

А. Генетичний код (єдиний для всього живого на планеті) – генетична пам'ять. Генетичне програмування розраховане на конкретні земні, проте стабільні (протягом життя кількох поколінь)

умови існування. Розвивальний принцип цього коду – виживання і поширення найбільш досконалого виду на підставі генних мутацій (природний відбір за Ч. Дарвіном).

Б. Зажиттєве індивідуальне навчання (характерне для живого з нервовою системою) – нервова пам'ять. Доповнює консервативний генетичний код в умовах мешкання, що змінюються за життя індивіда.

В. Соціумно-індивідуальне навчання (притаманне живим істотам, які, крім зазначеного, живуть спільнотами – стадами, зграями, сім'ями) – соціумна пам'ять. У даному разі соціум – носій додаткової колективної інформаційної програми, що актуальні для кожного її індивідуального члена. Є достатньо ефективним між- та внутрішньопоколінним транслятором успішних форм життєвої поведінки.

Г. Соціумно-культурне успадкування, яке значуще реалізується лише в людському соціумі (з найбільш потужною нервовою системою індивідів і розвиненою системою їхніх суспільних зв'язків) завдяки існуванню продукованої людством другої (штучної) природи – культури, – культурна пам'ять. Культурна спадщина містить життєво важливу інформацію – культурний досвід. Опанування цього досвіду кардинально піднімає людину навіть над тими тваринами, які мають зіставлювані обсяги мозку (мозок мавпи вчетверо менший, а мозок косатки вчетверо більший за людський) і подібно до людини ведуть соціумний спосіб життя. Поява культури означувала доповнення стратегії пристосування живого організму до навколишнього середовища стратегією пристосування останнього до своїх потреб. Сталі (природні) та змінні (культурні) фактори стали паритетно визначати розвиток і окремої людини, і людської спільноти в цілому.

4. Разом з прогресуючим накопиченням культурних надбань, відповідним зростанням життєвої потреби в повному, точному, швидкому освоєнні інформації, що в них міститься, неминуче виникає і стрімко розвивається освітня система. Коротко визначити освіту можна як спеціально організоване опанування культурного досвіду, а у світлі сучасних тлумачень «інформальної» освіти ще простіше – як організоване освоєння культурного досвіду. Цей досвід (що, як з'ясовано останнім часом, також убирає, інтегрує індивідуальну та соціумно-індивідуальну навченість

і навіть усе більше охоплює генетичну людську запрограмованість) відіграє фундаментальну роль у відтворенні, збереженні та вдосконаленні людини, її успішній життєдіяльності. Освіта як системне утворення первісно виникає на засадах самоорганізації (і надалі організаційно підтримується) там і тоді, де і коли потоки культурної інформації перевищують певні критичні величини. Власне освіта покликана допомогти людям опанувати такі інформаційні потоки. Це зумовлює її історично необхідну появу на деякому етапі розвитку культури, коли несистемне, випадкове, тобто неефективне, освоєння культурного досвіду в міру його стрімкого (за шкалою часу в одиницях тривалості життя одного покоління) накопичення і зростаючої актуалізації більше не може задовольняти людство. В освіті відбувається навчання (настає «навченість») – зажиттєве привласнення людського досвіду, розвиток, «поліпшення поведінки».

Таким чином, освітня система має забезпечити культурне відтворення, підтримання і подальше вдосконалення людини, що відіграє в сучасному людському житті не менш важливу роль, ніж вихідне генетичне програмування індивіда. У цьому полягає головна ціль освіти, її місія, покликання. Звідси – провідні тенденції в освітній системі: випереджальне екстенсивне й інтенсивне зростання, набуття цілісності, повнокомпонентності й повноструктурності, досконалості, зокрема навчально-технологічної.

Усе це узгоджується з *концепцією освіти і навчання (навченості)* Міжнародної стандартної класифікації освіти версії 1997 р. (ISCED), що взята для використання Організацією економічного співробітництва і розвитку (OECD), Болонським процесом із створення європейського простору вищої освіти, а також з даними фактичного освітнього розвитку в масштабах планети, окремих регіонів і країн. Зокрема, для цілей ISCED «під терміном освіта розуміють усюку цілеспрямовану і систематичну діяльність, що має на меті задоволення потреб у навчанні» (точніше навченості – англ. learning). «Сюди входить те, що в ряді країн називають окультуренням або підготовкою». «Навченість – будь-яке поліпшення в поведінці, інформованості ...».

5. В освіті між- і внутрішньопоколінна трансляція досвіду відбувається не безпосередньо, а шляхом попереднього перетворення (відбору, систематизації, спрощення, вираження, подання і т. ін.)

культурної інформації, пряме сприйняття якої людською психікою утруднене, на так звану освітню (педагогічну) інформацію, що доступна для освоєння на відповідному рівні розвитку людини. Така інформація адекватно (ізоморфно чи гомоморфно) відображує первинний культурний досвід. Освітня інформація (зміст) фіксується в підручниках, навчальних посібниках, методичних розробках, наочних схемах, моделях або як певні культурні якості педагога, що демонструються і використовуються в навчальному процесі.

6. У передбаченні, прогнозуванні розвитку освітньої системи, виробленні стратегії її вдосконалення, здійсненні відповідних організаційно-управлінських дій потрібно чітко усвідомлювати природу освіти як інформаційної системи, чинники та умови, що спричиняють її закономірну появу як упорядкованого і упорядковуючого феномена, розуміти освітні актуальні та потенціальні тенденції. Це дасть змогу узгодити самоорганізацію, організацію й управління в освітній системі, запобігти її входженню в ризикований, розбалансований, кризовий, катастрофічний стан. Доцільна, результативна упорядковуюча дія освіти кінцево призводить до підвищення рівня організованості освічених людей, а відтак до їх кращої функціональності в досягненні найважливіших життєвих цілей, більшої адапційної і адаптуючої здатності (компетентності), успішності, повнішої самореалізації.

7. Культурно-інформаційна теорія освіти враховує неоднорідність, видове і типове різноманіття інформації, що циркулює, виробляється і використовується в освітній системі. У результаті в освіті виокремлюються специфічні канали і технології та мови передавання-формування, а також способи оцінювання знань (емпіричних і теоретичних), цінностей (колективних і індивідуальних), проектів (репродуктивних і продуктивних), діалогізмів (практичних і духовних) і художніх образів (виконавчих і творчих). Зазначене дає змогу, між іншим, проектувати дійсну (а не декларовану) особистісно орієнтовану освітню діяльність.

Отже, *інформація і освіта* виявляються закономірно породженими та щільно пов'язаними явищами природи, що відіграють ключову роль у становленні успішної, конкурентноздатної, розвиненої особистості, людства в цілому.

З огляду на набуті в освітній системі актуальні для успішного життя людські якості важливим було поглиблення уявлень

про безперервну освіту, її основні складові – *формальну, неформальну та інформальну освіту*, та співвідношення між ними. Поняття формальної та неформальної (додаткової) освіти введені в освітній концепції ISCED, що доповнюється поняттям інформальної (спонтанної, побічної) освіти OECD. У трактуванні ISCED інформальну освіту слід розглядати як «квазіосвіту», адже вона не має специфічної освітньої мети і спеціальної освітоцентрованої організації.

Розроблялися питання диференціації освіти, що потребувало системної інтерпретації *освітніх рівнів, галузей, типів (призначень), орієнтацій, уточнення ролі інших (вікових, гендерних, інституційних тощо)* її параметрів.

Щодо освітнього результату, то в циклі праць останнього часу осмислювалося поняття *компетентності і компетентностей*, їх використання в освіті як узагальнюючих термінів для ідентифікації новоутворених через освіту реалізаційних здатностей людини. При цьому аргументовано, що *компетентності* як набуті якості не слід плутати з *компетенціями* як наданими повноваженнями.

Спеціальну увагу в публікаціях останніх років приділено *европітеграційним проблемам* вітчизняної вищої освіти, насамперед у контексті *Болонського процесу і Лісабонської стратегії*. Зокрема, проаналізовано стан запровадження у вищій школі європейського досвіду розроблення та реалізації *компетентнісного підходу*, здійснення відповідної переорієнтації освітньої парадигми з *процесної на результатну*. Уточнено проблеми, їх причини і шляхи подолання щодо формування в країні основних інструментів реальної європейської інтеграції вищої школи – національної рамки кваліфікацій, європейської системи перенесення і накопичення кредитів (ECTS), додатку до диплому.

У публікаціях піддано різноаспектному аналізу *кількісно-якісні характеристики української вищої освіти* з огляду на її входження в *європейські простори вищої освіти* (створення якого нещодавно проголошено) і *досліджені*. Показано *кількісну гіпертрофію* і *якісну дистрофію* національної вищої школи: світове лідерство за кількістю студентів за одночасної низької конкурентоспроможності вищих навчальних закладів. Серед аргументованих *пропозицій* – концентрація університетського потенціалу, повер-

нення конкурсних зasad щодо добору студентів і викладачів, підвищення оплати науково-педагогічної праці, посилення дослідницько-інноваційного складника вищої школи, вдосконалення її рівневої, галузевої, типової організації відповідно до кращої світової практики й інше.

Поза увагою не залишилася і центральна освітня ланка – педагогічна і науково-педагогічна освіта. Протягом п'ятнадцятирічного періоду (з моменту завершення докторського дослідження «Тенденції розвитку педагогічної освіти в Україні (теоретико-методологічний аспект)») ситуація в цій сфері дещо поліпшилася, але за багатьма характеристиками погіршилася. Недосконалою залишається мережа закладів, що готують педагогічні і науково-педагогічні кадри, концептуальні моделі підготовки, як і раніше, передбачають роботу фахівців низисокої кваліфікації в навчальних закладах, особливо в дошкільних і початковій школі. Відтак зберігаються (а в ряді випадків навіть збільшилися) територіальні розбіжності у висококваліфікованому кадровому забезпеченні закладів освіти, серед освітян продовжує зменшуватися і без того невелика частка чоловіків, зростає кількість пенсіонерів. Педагогічна та науково-педагогічна діяльність за статусом і заробітною платою її працівників перестала бути конкурентноздатною поміж інших видів економічної діяльності, що зумовлює значний відтік і хронічний дефіцит висококваліфікованих фахівців в освіті.

Теоретичні і методичні дослідження стосувалися також професійної освіти в безперервній освітній системі, професіоналізації державного управління і професійної підготовки державно-управлінських кадрів, зокрема з огляду на євроінтеграційні процеси та національну специфіку України.

Оригінальні авторські здобутки викладені в узагальнюючих працях НАН України – Енциклопедії освіти (2008 р.), Білій книзі національної освіти України (2010 р.), а також НАН України – Національний доповіді «Соціально-економічний стан України: наслідки для народу та держави» (2009 р.), а крім того, у колективних експертних висновках учених НАН України щодо Стратегії розвитку України до 2020 року, законопроектів «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту», «Про атестацію наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації», «Про національну систему кваліфікацій» й інших.

Нові емпіричні та теоретичні результати досліджень автора знайшли відображення в *експериментальному підручнику* з грифом МОН України «Педагогіка вищої школи» (2009 р.), що відзначений премією НАПН України. У підручнику реалізовано модернізований підхід до розуміння й реалізації педагогіки вищої школи, що враховує новітні здобутки педагогічної й інших наук, провідні тенденції розвитку освіти, цивілізаційних процесів у світі.

Поміж колективних монографій за участі автора слід виділити такі: «Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах» (2008 р.), «Модернізація вищої освіти в Україні і світі: десять років наукового пошуку» (2009 р.), «Економічні основи інноваційного розвитку вищих навчальних закладів України» (2009 р.).

Науковий доробок систематично апробувався на різноманітних *науково-комунікаційних заходах* (загалом у розглядуваному періоді за участю автора їх відбулося понад 150), за результатами більшості яких здійснювалися відповідні фахові публікації. Серед щорічних заходів найбільш визначні такі: загальні збори і методологічні семінари НАПН України, звітні наукові конференції Інституту вищої освіти НАПН України; міжнародні конференції «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору», «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології», «Управління процесом кадрового забезпечення інноваційного розвитку вищих навчальних закладів України» та інші.

Низка публікацій здійснена в *періодичних фахових виданнях*, зокрема у теоретичному та науково-методичному часописі «Вища освіта України», засновником якого є Інститут вищої освіти НАПН України, науково-теоретичному та інформаційному журналі НАПН України «Педагогіка і психологія» та академічній «Педагогічній газеті».

III. Творча співпраця

Не потребує доведень і та очевидна обставина, що нинішній час знаменний парадигмальною зміною характеру наукового пошуку з *індивідуального* на *колективний*. Дослідницько-інноваційна діяльність перестала бути долею дослідників-одинаків, майстра і підмайстра, натомість відбувається в дослідницьких

групах, колективах, дедалі глобалізується. У зв'язку з цим зрозуміло й те, що доробок автора був би значно скромнішим, як би не постійна творча взаємодія з *колегами-вченими*, з багатьма з яких доля дарувала йти поруч значну частину професійного життя.

Серед них – керівники НАПН України та її відділень – В. Г. Кремень, В. М. Мадзігон, М. І. Бурда, О. В. Сухомлинська, С. Д. Максименко, О. І. Ляшенко, Н. Г. Ничкало, М. Б. Євтух, члени президії академії – В. П. Андрушенко, І. Д. Бех, В. Ю. Биков, В. І. Бондар, А. М. Гуржій, І. А. Зязюн, В. П. Кравець, В. С. Курило, Б. І. Мокін, В. В. Олійник, І. Ф. Прокопенко, В. О. Радкевич, П. І. Рогова, О. Я. Савченко, М. М. Слюсаревський, М. Ф. Степко, А. В. Толстоухов, О. В. Третяк, О. Я. Чебикін, радники М. Д. Ярмаченко, В. І. Кононенко, В. М. Ткаченко, В. В. Ільїн. А також – директори академічних інститутів, навчально-наукового, наукового, науково-практичного, науково-методичних центрів, Педагогічного музею України.

Конструктивізмом і товариськістю відзначаються стосунки з ректорами провідних вищих навчальних закладів, іншими видатними вченими України, зокрема з тими, що нині живуть і працюють за кордоном.

Автор вдячний за сприяння науково-педагогічній самореалізації великій плеяді визнаних учених Національної академії державного управління при Президентові України, об'єднаних великою місією з професіоналізації державно-управлінської справи.

Постійна творча підтримка надається колегами з Інституту вищої освіти НАПН України, які ініціативно і відповідально, а головне, зі знанням справи розв'язують складні проблеми модернізації національної вищої школи.

Зрештою, велика вдячність долі за те, що напередодні 60-річного ювілею, за підтримки широкого кола вчителів, колег, учнів можна з оптимізмом дивитися в майбутнє.

А ще в ювіляра, крім свого поважного віку і набутого досвіду, с найбільше багатство, вагомий доробок на майбутнє – онуки: Данил, Гліб, Катя, Матвій, Саша, Юля, Настя – усі неповторні. Можливо, серед них теж будуть учени.

Володимир Луговий,
 травень 2010 р.

Розділ I. ПОКАЖЧИК ПРАЦЬ В. І. ЛУГОВОГО (2005–2010 рр.)

2005

1. **10 років Національній академії державного управління при Президентові України : [наук.-попул. вид.] / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; [авт. колектив: В. І. Луговий (кер.), П. С. Назимко (заст. кер.), В. Д. Бакуменко, Л. М. Гогіна та ін.]. – К. : [б. в.], 2005. – 255 с.**
2. **Десять років становлення (досвід досліджень, розробок і впроваджень у сфері державного управління) / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : Вид-во НАДУ, 2005. – 355 с. – Бібліogr. у кінці ст.**
3. **Болонський процес і підготовка державно-управлінських кадрів // Вісник держ. служби України. – 2005. – № 1. – С. 13–19. – Бібліogr.: 30 назв.**
4. **Виступ В. І. Лугового, ректора Національної академії державного управління при Президентові України, на засіданні робочої групи «Професіоналізм вищих керівних кадрів у політико-адміністративному контексті. Сучасні стандарти та кращий світовий досвід підготовки і професійного розвитку» // Вісник Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 2005. – № 2. – С. 9–10.**
5. **Виступ ректора В. І. Лугового на урочистих зборах колективу академії, присвячених початку нового 2005–2006 року // Вісник Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 2005. – № 3. – С. 6–7.**
6. **Виступ ректора Національної академії державного управління при Президентові України В. І. Лугового на засіданні колегії Головного управління державної служби України з питання «Проблеми та перспективи професійного навчання державних службовців», 24 жовтня 2005 р. // Вісник Нац.**

акад. держ. упр. при Президентові України. – № 3. – С. 11–12.

7. **Вступне слово** В. І. Лугового, ректора Національної академії державного управління при Президентові України, голови Міжнародного організаційного комітету XVIII міжнародного конгресу з підготовки вищих державних службовців на відкритті конгресу // Вісник Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 2005. – № 2. – С. 6.
8. **Десять років становлення: здобутки і перспективи** : [доп. В. І. Лугового, ректора Нац. академії держ. упр. при Президентові України, на розшир. засіданні Вченої ради, присвяч. 10-літтю Нац. академії держ. упр. при Президентові України] // Вісник Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 2005. – № 2. – С. 15–19.
9. **З фахівців готоватимуть управлінців** : [інтерв'ю з ректором Нац. академії держ. упр. при Президентові України В. І. Луговим] / записала Олеся Лимаренко // Уряд кур'єр. – 2005. – 18 серп. (№ 155). – С. 6.
10. **Закономірності, принципи та фактори вибору в науковому пізнанні процесів державотворення** / В. Луговий, В. Бакуменко, В. Князєв // Державне управління в Україні: реалії та перспективи : зб. наук. пр. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; [голов. ред. Луговий В. І., заст. голов. ред. Князєв В. М.]. – К., 2005. – С. 7–21. – Бібліогр.: 41 назв.
11. **Коментар до Звіту «Оцінка системи професійної підготовки державних службовців в Україні»**, підготовлений на замовлення Світового банку за підтримки Центру сприяння інституційному розвитку державної служби при Голові держслужбі України Десмондом Келлі : [виступ ректора Нац. академії держ. упр. при Президентові України В. І. Лугового на семінарі-презентації результатів досліджень,

- 14 жовтня 2005 р.] // Вісник Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 2005. – № 3. – С. 9–10.
12. **Механізми оздоровлення** виборчого процесу в Україні / Луговий В. І., Сурмін Ю. П. // Вибори Президента України – 2004 : проблеми теорії та практики : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 9–10 черв. 2005 р. / Центр. виборча комісія. – К., 2005. – С. 103–105.
13. **Національна академія** державного управління при Президентові України // Освіта в Україні / авт. ідеї та авт.-упоряд. Болгов Вадим Володимирович. – К. : Новий світ, 2005. – С. 38.
14. **Національній академії** державного управління при Президентові України 10 років // 10 років Національній академії державного управління при Президентові України / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; [авт. колектив: В. І. Луговий (кер.), П. С. Назимко (заст. кер.), В. Д. Бакуменко та ін.]. – К., 2005. – С. 7.
15. **Партнерство для професіоналізації** державної служби : нотатки й роздуми участника Європейського форуму : [про Європ. форум кер. провід. нац. навч. закл., відповідальних за фахову підгот. держ. службовців, «Провідництво, навчання, консультування, дослідження – партнерство для державної служби», 7–8 листоп. 2005 р.] // Вісник Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 2005. – № 4. – С. 5–8. – Бібліогр.: 6 назв.
16. **Про підсумки роботи XVII** конгресу з підготовки вищих державних службовців / Володимир Луговий, Володимир Князев, Світлана Калашнікова [та ін.] // Вісник Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 2005. – № 2. – С. 11–14.
17. **Розвивати науку** державного управління: уроки 6-го Глобального форуму з реформування уряду // Актуальні проб-

- леми державного управління на новому етапі державотворення : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю (31 травня 2005 р., Київ) : [у 2 т.] / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; [редкол.: Луговий В. І. (голов. ред.), Князєв В. М. (заст. голов. ред.), Бакуменко В. Д. та ін.]. – К., 2005. – Т. 1. – С. 3–7.
18. Роль і місце Національної академії державного управління при Президентові України у створенні системи підготовки державних службовців в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції // Євроатлантикінформ. – 2005. – № 5. – С. 26–28.
19. Современные тенденции в профессиональной подготовке персонала для государственного управления и их реализации в Украине // Государственное регулирование экономики и повышение эффективности деятельности субъектов хозяйствования = Government Regulation of the Economy and Promotion of the Efficiency of Enterprise Activity : материалы междунар. науч.-практ. конф. (21–22 апр. 2005 г.) : пленар. докл. – Минск, 2005. – С. 23–32. – Библиогр.: 20 назв.
20. Стандарти демократії розпочинаються з фахової підготовки // Уряд. кур'єр. – 2005. – 26 трав. (№ 96). – С. 6.
21. Упоряд.: Соціально-економічний розвиток регіонів України / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; [упоряд.: В. І. Луговий, М. К. Орлатий, О. Г. Осауленко та ін.]. – К. : [Вид-во НАДУ], 2005. – 582 с. – Бібліогр.: с. 566–582 (286 назв).
Із змісту: Розд. 1: Склад працівників державної служби та посадових осіб місцевого самоврядування / відп. за розд. В. І. Луговий. – С. 9–102.
22. Ред.: Актуальні проблеми державного управління на новому етапі державотворення : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю (31 травня 2005 р., Київ) : [у 2 т.] / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; редкол.: Луговий В. І. (голов. ред.), Князєв В. М. (заст. голов. ред.), Бакуменко В. Д. та ін.]. – К., 2005. – Т. 1. – С. 3–7.

- вий В. І. (голов. ред.), Князєв В. М. (заст. голов. ред.), Бакуменко В. Д. [та ін.]. – К. : Вид-во НАДУ, 2005. – Т. 1. – 363 с.
23. *Ред.: Актуальні проблеми інтеграції України в НАТО: громадська думка та експертні оцінки : зб. наук.-аналіт. матеріалів / Нац. центр з питань євроатлантичної інтеграції України ; [за заг. ред. В. П. Горбуліна ; редкол.: В. П. Горбулін, В. І. Луговий, В. Д. Бакуменко та ін.]. – К. : Євроатлантикінформ, 2005. – (Серія «Дослідження і розробки у сфері євроатлантичної інтеграції України»).*
Вип. 4, ч. 1. – 223 с.
Вип. 4, ч. 2. – 207 с.
24. *Ред.: Актуальні проблеми формування та реалізації державної політики України на євроатлантичному векторі : наук.-інформ. зб. Вип. 8 / Нац. центр з питань євроатлант. інтеграції України ; [за заг. ред. В. П. Горбуліна ; редкол.: В. П. Горбулін, В. І. Луговий, В. М. Князев та ін.]. – К. : Євроатлантикінформ, 2005. – 216 с. – (Серія «Дослідження і розробки у сфері євроатлантичної інтеграції України»).*
25. *Ред.: Державне управління в Україні: реалії та перспективи : зб. наук. пр. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; [редкол.: Луговий В. І. (голов. ред.), Князєв В. М. (заст. голов. ред.), Бакуменко В. Д. та ін.]. – К. : Вид-во НАДУ, 2005. – 432 с. – Бібліогр. у кінці ст.*
26. *Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. Вип. 7/8 (11/12) / М-во освіти і науки України, АПН України, Нац. техн. ун-т «Харківський політехнічний інститут» ; за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського ; [редкол.: В. Г. Кремень, Л. Л. Товажнянський ... В. І. Луговий та ін.]. – Х. : НТУ «ХПІ», – 2005. – 341 с. – Засновано у 2003 р.*

2006

27. **Концепція сучасної державної кадрової політики України** / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; Ін-т проблем держ. упр. та місц. самоврядування ; [співкер. проекту: Луговий В. І., Михненко А. М.]. – К. : Вид-во НАДУ, 2006. – 54 с.
28. **Виступ ректора Національної академії державного управління при Президентові України В. І. Лугового на розширеному засіданні колегії Головдержслужби України 30 березня 2006 р.** // Вісник Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 2006. – № 2. – С. 5–7. – Бібліогр.: 5 назв.
29. **Виступ ректора Національної академії державного управління при Президентові України В. І. Лугового на урочистих зборах, присвячених випуску магістрів з державного управління у 2006 році** // Вісник Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 2006. – № 1. – С. 10–11.
30. **Вітальне слово** : [звернення ректора Нац. академії держ. упр. Лугового В. І. до працівників органів держ. влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій] // 10 років: центри перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій : [наук.-попул. вид.] / [упоряд.: В. Г. Понеділко, О. М. Хмелевська, В. В. Гриненко ; за заг. ред.: В. І. Лугового, І. В. Розпутенка, В. Г. Понеділко]. – [К.], 2006. – С. 5.
31. **Передмова** : [звернення ректора Нац. акад. держ. упр. В. І. Лугового до учасників наук.-практ. конф.] // Проблеми трансформації системи державного управління в умовах політичної реформи в Україні : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 31 трав. 2006 р.) : [у 2 т.] / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; [за заг. ред.

О. Ю. Оболенського, В. М. Князєва]. – К., 2006. – Т. I. – 2-га с. обкл.

32. **Про пріоритетні завдання розвитку кафедр національної академії державного управління при Президентові України :** (доп. на семінарі-нараді завідувачів кафедр акад. та її регіон. ін-тів держ. упр., 15 груд. 2005 р.) // Вісник Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 2006. – № 2. – С. 8–12. – Бібліогр.: 11 назв.
33. **Про співвідношення академічної підготовки та тренінгового навчання в професіоналізації державного управління** // Проблеми трансформації системи державного управління в умовах політичної реформи в Україні : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 31 трав. 2006 р.) : [у 2 т.] / Нац. акад. держ. при Президентові України ; за заг. ред. О. Ю. Оболенського, В. М. Князєва. – К., 2006. – Т. I. – С. 15–22. – Бібліогр.: 10 назв.
34. **Проблема адаптації системи вищої освіти України до стандартів європейського освітнього простору** // Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. : дод. 3 / Ін-т вищої освіти АПН України. – К., 2006. – Тем. вип. : Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору, т. 1. – С. 407–415. – Бібліогр.: 21 назва.
35. **Проблеми професіоналізації державного управління в Україні :** [виступ на міжнар. наук.-практ. конф. «Яка концепція перспективного розвитку необхідна Україні»] // Дні науки : 5–6 жовтня 2006 р. : зб. тез доповідей : [в 4 т.] / Гуманіт. ун-т «Запоріжський ін-т держ. та муніцип. упр.» ; [редкол.: Огаренко В. М. (голов. ред.), Горбань О. М. (заст. голов. ред.), Корецький М. Х. та ін.]. – Запоріжжя, 2006. – Т. 4. – С. 18–42. – Бібліогр.: 70 назв.
36. **Профессионализация государственного управления как фактор повышения конкурентоспособности страны в условиях глобализации** / Луговой В. И., Калашникова С. А.,

Таланова Ж. В. // Конкурентоспособность России в условиях глобализации / Рос. акад. гос. службы при Президенте Российской Федерации, Счетная палата Российской Федерации, Ин-т стратег. оценок и анализа ; под общ. ред. В. К. Егорова, С. В. Степашина. – М., 2006. – С. 61–71.

37. Роль і місце Національної академії державного управління при Президентові України у створенні системи підготовки державних службовців в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції : [матеріали доп. на наук.-практ. конф. «Створення системи підготовки держ. службовців з питань реалізації державної політики у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції в Україні: організаційно-навчальні аспекти», 23 листоп. 2005 р.] // Вісник Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 2006. – № 1. – С. 13–18. – Бібліogr.: 33 назви.
38. Упоряд.: Управління суспільним розвитком : слов.-довід. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; [за заг. ред. А. М. Михненка, В. Д. Бакуменка ; уклад.: В. Д. Бакуменко, С. О. Борисович ... В. І. Луговий та ін.]. – К. : Вид-во НАДУ, 2006. – 247 с. – Бібліogr.: с. 241–246 (67 назв).
39. Ред.: Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. / [голов. ред. Віктор Андрушченко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Володимир Луговий та ін.]. – 2001, квіт. – . – К., 2006. – № 1–4. – Виходить 4 рази на рік. – Член редкол. з 2006 (листоп.).
40. Ред.: Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. Тем. вип. : Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрушченко ; редкол. вип.: Кремень В. Г., Савченко О. Я. ... Луговий В. І. та ін.]. – К. : ГНОЗІС, 2006. Дод. 3, т. 1. – 479 с. – Бібліogr. в кінці ст.
Дод. 3, т. 2. – 527 с. – Бібліogr. в кінці ст.
Дод. 3, т. 3. – 526 с. – Бібліogr. в кінці ст.
Дод. 4, (т. 4). – 245 с. – Бібліogr. в кінці ст.

41. Ред.: 10 років: центри перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ, і організацій : [наук.-попул. вид.] / упоряд.: В. Г. Понеділко, О. М. Хмелевська, В. В. Гриненко ; за заг. ред.: В. І. Лугового, І. В. Розпутенка, В. Г. Понеділко. – [К.] : [Вид-во НАДУ], 2006. – 159 с.
42. Ред.: Нормативно-правове забезпечення реалізації Україною стратегічного курсу на євроатлантичну інтеграцію : наук.-інформ. зб. / Нац. центр з питань євроатлантичної інтеграції України ; [за заг. ред. В. П. Горбуліна ; редкол.: В. П. Горбулін (голова), В. І. Луговий (заст. голови), В. Д. Бакуменко та ін.]. – К. : ДП «НВЦ» Євроатлантикінформ», 2006. – Вип. 26, ч. 1. – 327 с. – (Серія «Дослідження і розробки у сфері євроатлантичної інтеграції України»).
43. Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. праць. Вип. 12 (16) / М-во освіти і науки України, АПН України, Нац. техн. ун-т «Харківський політехнічний інститут» ; за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського ; [редкол.: В. Г. Кремень, Л. Л. Товажнянський ... В. І. Луговий та ін.]. – Х. : НТУ «ХПІ». – 2006. – 357 с.

2007

44. Типова програма для складання кандидатського іспиту із спеціальності 13.00.06 «Теорія та методика управління освітою» / [Єльникова Г. В., Бондар В. І ... Луговий В. І. та ін.]. – К. : [б. в.], 2007. – 18 с. – Бібліогр.: с. 12–17 (106 назв).
45. Вища освіта України: проблеми системної модернізації // Пед. газета. – 2007. – Жовт.–листоп. (№ 10/11). – С. 10.
46. Дистанційна освіта / В. І. Луговий, Ю. В. Биков, В. В. Олійник // Енциклопедія сучасної України / Нац. акад. наук

України, Наук. т-во ім. Шевченка, Ін-т енциклопед. дослідж.
НАН України. – К., 2007. – Т. 7. – С. 624–625.

47. **Інститут вищої освіти**: завдання сьогодення // Вища освіта України. – 2007. – № 1. – С. 11–18.
48. **Інформаційне забезпечення вищої школи України** / Володимир Луговий, Наталія Халікян // Вища освіта України. – 2007. – № 3. – С. 48–51.
49. **Інформація, інформаційне суспільство та інформаційна роль освіти (теоретико-методологічний погляд)** // Наук. часоп. НПУ ім. М. П. Драгоманова : зб. наук. пр. Сер. 7, Релігіознавство. Культурологія. Фізіологія / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2007. – Вип. 11. – С. 55–60. – Бібліogr.: 30 назв.
50. **Культурно-інформаційна теорія освіти і педагогічний понятійно-категоріальний апарат** // Новий колегіум. – 2007. – № 5. – С. 10–17. – Бібліogr.: 30 назв.
51. **Модернізація вищої освіти в контексті Болонського процесу: проблеми сьогодення** / АПН України // Педагогічна і психологічна науки в Україні : зб. наук. праць до 15-річчя АПН України : [у 5 т.] / АПН України. – К., 2007. – Т. 4 : Педагогіка і психологія вищої школи. – С. 18–27. – Бібліogr.: 26 назв.
52. **Наука державного управління і особливості модернізації підготовки фахівців державно-управлінської справи** // Проблеми й тенденції розвитку галузі науки «Державне управління» в Україні: від теорії до практики (з нагоди 10-річчя галузі науки «Державне управління») : матеріали симп. за міжнар. участю / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Укр. акад. наук з держ. упр. ; за заг. ред. О. Ю. Оболенського, С. В. Сьоміна, С. В. Загороднюка. – К., 2007. – С. 6–8. – Бібліogr.: 36 назв.

53. **Наукова громадськість – джерело консолідації дослідницького потенціалу** // Світ. – 2007. – Груд. (№ 45/46). – С. 3.
54. **Пошуки освітньо-креативних ідей** / Володимир Луговий, Петро Щербань, Микола Левшин, Ольга Ярошенко [та ін.] // Освіта України. – 2007. – 31 серп. (№ 64). – С. 6, 11.
55. **Проблема високих педагогічних технологій та особистісної орієнтації їх в освіті (теоретико-методологічний аспект)** // Вища освіта України № 2 : теорет. та наук.-метод. часоп. Дод. 1 / Ін-т вищої освіти АПН України. – К. ; Рівне, 2007. – Тем. вип. : Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології, т. 1. – С. 6–10.
56. **Проблема високих педагогічних технологій та особистісної орієнтації їх в освіті (теоретико-методологічний аспект) : [схеми]** // Вища освіта України № 2 : теорет. та наук.-метод. часоп. Дод. 1 / Ін-т вищої освіти АПН України. – К. ; Рівне, 2007. – Тем. вип. : Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології, т. 3. – С. 219–220.
57. **Проблема понятійно-категоріального апарату педагогічної науки** // Педагогічна і психологічна науки в Україні : зб. наук. праць до 15-річчя АПН України : [у 5 т.] / АПН України. – К., 2007. – Т. 1 : Теорія та історія педагогіки. – С. 24–36. – Бібліogr.: 25 назв.
58. **Проблема понятійно-термінологічного стандарту в моніторингу якості освіти** // Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. Дод. 3 / Ін-т вищої освіти АПН України. – К., 2007. – Тем. вип. : Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору, т. 7. – С. 53–60. – Бібліogr.: 19 назв.
59. **Проблеми якості вищої освіти України в контексті вимог Болонського процесу** // Проблеми якості освіти: теоретичні і практичні аспекти : матеріали методол. семінару [15 листоп.

2006 р., м. Київ] / АПН України. – К., 2007. – С. 231–235. – Бібліогр.: 17 назв.

60. **Роль і місце держави в системі підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування // Місцеве самоврядування: пошуки та здобутки : зб. матеріалів та док. / Фонд сприяння місцевому самоврядуванню України. – К., 2007. – С. 426–432.**
61. **Стратегія підготовки державно-управлінських кадрів у контексті Болонського процесу // Стратегія реформування системи державного управління на засадах демократичного врядування: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 31 травня 2007 р.) : [у 4 т.] / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; [за заг. ред. О. Ю. Оболенського, С. В. Сьоміна]. – К., 2007. – Т. 1. – С. 16–21. – Бібліогр.: 35 назв.**
62. **Сучасні тенденції розвитку вищої освіти та їх вплив на модернізацію вищої школи України // Матеріали IV Міжнародної науково-методичної конференції «Сучасні тенденції розвитку вищої освіти, трансформація навчального процесу у технологію навчання», 25–26 жовтня 2007 року / МОН України, М-во транспорту та зв’язку України, Держ. ун-т інформ.-комунік. технологій. – [К.], 2007. – С. 237–243. – Бібліогр.: 26 назв.**
63. **Ред.: Актуальні проблеми гуманітарної освіти : зб. наук. пр. Вип. 3 / Ін-т вищої освіти АПН України, Кременецький облас. гуманіт.-пед. ін-т ім. Т. Шевченка ; [редкол. вип.]: Андрушченко Віктор Петрович, Бех Володимир Петрович ... Луговий Володимир Іларіонович та ін.]. – Кременець : [б. в.], 2007. – 221 с.**
64. **Ред.: Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. / [голов. ред. Віктор Андрушченко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Володимир Луговий та ін.]. – 2001, квіт. – . –**

К., 2007. – № 1–4. – Виходить 4 рази на рік. – Член редкол. з 2006 (листоп.).

65. **Ред.: Вища освіта України № 2 : теорет. та наук.-метод. часоп. (Дод. 1). Тем. вип. : Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрушенко ; перший заст. голов. ред. Володимир Луговий]. – К. ; Рівне : РДГУ, 2007.**
Т. 1. – 197 с. – Бібліogr. в кінці ст.
Т. 2. – 211 с. – Бібліogr. в кінці ст.
Т. 3. – 227 с. – Бібліogr. в кінці ст.
66. **Ред.: Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. Дод. 3. Тем. вип. : Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору: моніторинг якості освіти / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрушенко ; редкол. вип.: Кремень В. Г., Скопенко В. В. ... Луговий В. І. та ін.]. – К. : ГНОЗІС, 2007.**
Т. 5. – 439 с. – Бібліogr. в кінці ст.
Т. 6. – 449, [2] с. – Бібліogr. в кінці ст.
Т. 7. – 431, [7] с. – Бібліogr. в кінці ст.
67. **Ред.: «XXI століття: альтернативні моделі розвитку суспільства. Третя світова теорія» : матеріали Шостої міжнар. наук.-теорет. конф., 8–9 червня 2007 р. Кн. 1 / Ін-т держави і права НАН України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка АПН України, Ін-т вищої освіти АПН України [та ін. ; редкол.: С. Д. Максименко, Ю. С. Шемшученко, В. І. Луговий та ін.]. – К. : Фенікс, 2007. – 400 с.**
68. **Ред.: Модернізація системи вищої освіти: соціальна цінність і вартість для України : монографія / АПН України, Ін-т вищої освіти ; [редкол.: В. Кремень (голова), В. Андрушенко, В. Луговий та ін.]. – К. : Пед. думка, 2007. – 223 с.**
69. **Ред.: Освітянські обрї: реалії та перспективи : [зб. наук. праць] № 3 / АПН України, Ін-т проф.-тех. освіти ; [редкол.:**

Ніна Тверезовська (голова), Володимир Манько ... Володимир Луговий та ін.]. – К. : [б. в.], 2007. – 372 с.

70. Ред.: **Педагогічна і психологічна науки в Україні** : до 15-річчя АПН України : [зб. наук. пр. : у 5 т.]. Т. 1 : Теорія та історія педагогіки / АПН України ; [редакц. рада: Кремень В. Г. (голова), Мадзігон В. М. (заст. голови), Савченко О. Я. (заст. голови) та ін. ; редкол. тому: Сухомлинська О. В. (відп. ред.), Бех І. Д., Бондар В. М., Луговий В. І. та ін.]. – К. : Пед. думка, 2007. – 359 с. – Бібліogr. у кінці ст.
71. Ред.: **Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, АПН України, Нац. техн. ун-т «Харківський політехнічний інститут» ; за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського ; [редкол.: В. Г. Кремень, Л. Л. Товажнянський ... В. І. Луговий та ін.]. – Х. : НТУ «ХПІ». Вип. 13/14 (17/18). – 2007. – 331 с.
Вип. 15/16 (19/20). – 2007. – 388 с.
72. Ред.: **Проблеми якості вищої освіти** : монографія / АПН України, Ін-т вищої освіти ; [редкол.: В. Кремень (голова), В. Андрущенко, В. Луговий та ін.]. – К. : Пед. думка, 2007. – 231 с.
73. Ред.: **Філософські засади трансформації вищої освіти в Україні на початку ХХІ століття** : монографія / АПН України, Ін-т вищої освіти ; [редкол.: В. Кремень (голова), В. Андрущенко, В. Луговий та ін.]. – К. : Пед. думка, 2007. – 350 с.

2008

74. **Авторитетний партнер** : інтерв'ю з віце-президентом АПН України Володимиром Луговим / розмовляла Людмила Рябоконь // Пед. газета. – 2008. – Квіт. (№ 4). – С. 4.
75. **Болонський процес** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К., 2008. – С. 64–65.

76. **Болонський процес у вищій школі України** / Микола Євтух, Іван Волощук // Пед. газета. – 2008. – Листоп. (№ 11). – С. 5.
77. **Державна освітня політика** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К., 2008. – С. 171–172.
78. **Дослідницько-інноваційний контекст розвитку третього циклу вищої освіти в країнах Організації економічного співробітництва і розвитку (статистично-кореляційний аналіз взаємодії)** / Луговий В. І., Таланова Ж. В. // Вища освіта України : темат. та наук.-метод. часоп. Дод. 3 / Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол. вип.: Кремень В. Г., Губерський Л. В. ... Луговий В. І. та ін.]. – [К.], 2008. – [Тем. вип.] : Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору, т. 1 (8). – С. 238–245. – Бібліогр.: 21 назва.
79. **Законопроект потребує доопрацювання як у концептуальному, так і в конкретно-редакційному плані** / В. Луговий, М. Степко, Н. Дем'яненко, О. Слюсаренко [та ін.] // Пед. газета. – 2008. – Лип. (№ 7). – С. 3.
80. **Індекс людського розвитку (індекс розвитку людського потенціалу)** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К., 2008. – С. 331–332.
81. **Інтеграція дослідницько-інноваційної складової вищої школи країн ОЧЕС в європейський науковий і освітній простор: порівняльний аналіз** // Наука та наукознавство. – 2008. – № 2. – С. 95–100.
82. **Інформаційно-компетентнісний підхід до розвитку особистості в освіті (теоретико-методологічний аспект)** // Психолого-педагогічні засади розвитку особистості в освітньому просторі : матеріали методол. семінару АПН України, 19 березня 2008 р. / АПН України, Відділення психології та дефектології, Відділення теорії та історії педагогіки, Ін-т

- психології ім. Г. С. Костюка ; редакц. рада: В. Г. Кремень (голова), В. М. Мадзігон (заст. голови), В. І. Луговий (заст. голови) [та ін.]. – К., 2008. – С. 64–72. – Бібліогр.: 24 назви.
83. **Керівні працівники в освіті // Енциклопедія освіти / АПН України** ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К., 2008. – С. 383–384.
84. **Критерій науковості у визнанні кваліфікацій вищої освіти / Луговий В. І., Таланова Ж. В. // Лісабонська стратегія як визначальний чинник європейської інтеграції в галузі освіти і науки : міжнар. наук. вісн. : зб. наук. ст. за матеріалами XVI Міжнар. наук.-практ. конф., 6–9 трав. 2008 р. / Закарпат. держ. ун-т. – Ужгород, 2008. – С. 8–16. – Бібліогр.: 28 назв. – Тит. арк. парал. англ., укр.**
85. **Міжнародна стандартна класифікація освіти // Енциклопедія освіти / АПН України** ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К., 2008. – С. 506.
86. **Модернізація підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів в аспірантурі та докторантурі наукових установ АПН України в контексті Болонського процесу: досвід, проблеми, перспективи / В. І. Луговий, В. А. Семиченко, О. Л. Кононко, І. Ю. Регейло, О. А. Макаренко // Педагогіка і психологія. – 2008. – № 1. – С. 94–102.**
87. **Наука – найважливіший ресурс вищої школи // Вища освіта України № 3: темат. та наук.-метод. часоп. Дод. 1 / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Володимир Луговий та ін.]. – К., 2008. – Тем. вип. : «Наука і вища освіта в Україні: міра взаємодії». – С. 99–108. – Бібліогр.: 20 назв. – Назва темат. вип. вказана на обкл.**
88. **Науковий ресурс вищої освіти: порівняння світової і національної практик // Імплементація західних освітніх стандартів в пострадянських країнах: матеріали міжнар. наук. конф. / АПН України, Нац. авіац. ун-т МОН України, Ін-т**

- вищої освіти, Ун-т Уппали, Швеція ; [редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.), В. І. Луговий (заст. голов. ред.), В. П. Андрущенко та ін.]. – К., 2008. – С. 7–8.
89. **Національна академія державного управління при Президентові України // Енциклопедія освіти** ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К., 2008. – С. 560–561. – Авт. не зазнач.
90. **Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах** : колект. моногр. / [В. Андрущенко, Н. Дівінська ... В. Луговий та ін.] ; за заг. ред. В. П. Андрущенка, В. І. Лугового ; АПН України, Ін-т вищої освіти. – К. : Пед. думка, 2008. – 254 с.
Із змісту : Передмова. – С. 3–5 ; Розділ 1, 1.1 : Особистісна орієнтація Болонського процесу (євроінтеграційний контекст). – С. 6–19. – Бібліogr.: 27 назв ; Розділ 2, 2.1 : Інформаційна залежність особистісної орієнтації педагогічних технологій. – С. 70–91. – Бібліogr.: 30 назв ; Заключне слово. – С. 250.
91. **Проблема освітньо-наукової інтеграції в підготовці кандидатів і докторів наук в Україні // Проблеми освіти : наук. зб.** / МОН України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти. – [К.] : [б. в.], 2008. – Вип. 54, спец. вип. 1. – С. 3–6. – Бібліogr.: 21 назва.
92. **Стандартизація стандартів вищої освіти // Вища освіта України № 3** / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віктор Андрущенко, Іван Вакарчук ... Володимир Луговий та ін.]. – 2008. – Дод. 2, т. 1 : [тем. вип.] : Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. – С. 33–44. – Бібліogr.: 36 назв. – Назва темат. вип. вказана на обкл.
93. **Становлення безперервної освіти в країнах організації економічного співробітництва і розвитку (досвід для України) // Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. № 4. (Дод. 1)** / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред.

- Віктор Андрушенко; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Володимир Луговий та ін.]. – [К.], 2008. – [Тем. вип.] : Безперервна освіта в Україні: реалії та перспективи. – С. 7–9. – Бібліогр.: 14 назв. – Назва темат. вип. вказана на обкл.
94. **Управління освітою // Енциклопедія освіти / АПН України ;** голов. ред. В. Г. Кремень. – К., 2008. – С. 944–945.
95. **Центр освітніх досліджень та інновацій Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) / Н. Г. Протасова // Енциклопедія освіти ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К., 2008. – С. 986.**
96. **Якою бути підготовці та атестації фахівців вищої кваліфікації? / Володимир Луговий, Михайло Степко, Наталія Дем'яненко [та ін.] // Пед. газета. – 2008. – Жовт. (№ 10). – С. 3.**
97. **Ред.: Актуальні проблеми гуманітарної освіти : зб. наук. пр. Вип. 4 / Ін-т вищої освіти АПН України, Кременецький облас. гуманіт.-пед. ін-т ім. Тараса Шевченка ; [редкол. вип.]: Андрушенко Віктор Петрович, Бех Володимир Петрович ... Луговий Володимир Іларіонович та ін.]. – Кременець : [б. в.], 2008. – 311с.**
98. **Ред.: Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. / [голов. ред. Віктор Андрушенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Володимир Луговий та ін.]. – 2001, квіт. – . – К., 2008. – № 1–4. – Виходить 4 рази на рік. – Член редкол. з 2006 (листоп.).**
99. **Ред.: Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. [№ 3. Дод. 1]. Тем. вип. : «Наука і вища освіта в Україні: міра взаємодії» / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрушенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Володимир Луговий та ін.]. – 2008. – 212 с. – Бібліогр. у кінці ст. – Назва темат. вип. вказана на обкл.**

100. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часоп. № 4. (Дод. 1). Тем. вип. : Безперервна освіта в Україні: реалії та перспективи / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрушенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Володимир Луговий та ін.]. – [К.] : [б. в.], 2008. – 215 с. – Назва тем. вип. вказана на обкл.
101. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часоп. [Дод. 2]. Тем. вип. : Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрушenko ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Володимир Луговий та ін.]. – К. : ГНОЗІС, 2008.
Т. 1. – 414 с.
Т. 2. – 323 с.
102. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часоп. Дод. 3. Тем. вип. : Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору / Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол. вип.: Кремень В. Г., Губерський Л. В., ... Луговий В. І. та ін.]. – [К.] : ГНОЗІС, 2008. – Назва темат. вип. вказана на обкл.
Т. 1 (8). – 521, [7] с.
Т. 2 (9). – 642, [9] с.
Т. 3 (10). – 611 с.
Т. 4 (11). – 629 с.
Т. 5 (12). – 651, [9] с.
103. **Ред.: Енциклопедія освіти** / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень ; [редкол.: І. Д. Бех, Н. М. Бібік ... В. І. Луговий та ін.]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
104. **Ред.: Імплементація західних освітніх стандартів в пострадянських країнах** : матеріали міжнар. наук. конф. / АПН України, Нац. авіац. ун-т МОН України, Ін-т вищої освіти, Ун-т Уппсали, Швеція ; [редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.), В. І. Луговий (заст. голов. ред.), В. П. Андрушенко та ін.]. – К. : Мілениум, 2008. – 100 с. – Бібліogr. в кінці ст.

105. Ред.: Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах : колект. моногр. / АПН України, Ін-т вищої освіти ; за заг. ред. В. П. Андрушенка, В. І. Лугового ; [авт. колектив: В. Андрушенко, Н. Дівінська ... В. Луговий та ін.]. – К. : Пед. думка, 2008. – 254 с.
106. Ред.: Педагогіка і психологія : наук.-теорет. та інформ. журн. АПН України / редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.), О. І. Ляшенко (заст. голов. ред.) ... В. І. Луговий [та ін.]. – 1993, верес. – . – К. : Пед. преса, 2008. – № 1–4. – Член редкол. з 2008 р.
107. Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, АПН України, Нац. техн. ун-т «Харківський політехнічний інститут» ; за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського ; [редкол.: В. Г. Кремень, Л. Л. Товажнянський ... В. І. Луговий та ін.]. – Х. : НТУ «ХПІ». Вип. 17 (21). – 2008. – 395 с.
Вип. 18 (22). – 2008. – 399 с.
Вип. 19 (23). – 2008. – 220 с.
108. Ред.: Психолого-педагогічні засади розвитку особистості в освітньому просторі : матеріали методол. семінару АПН України, 19 берез. 2008 р. / АПН України, Відділення психології, вікової фізіології та дефектології, Відділення теорії та історії педагогіки, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; [редакц. рада: В. Г. Кремень (голова), В. М. Мадзігон (заст. голови), В. І. Луговий (заст. голови), М. І. Бурда (секр.) та ін.]. – К. : [б. в.], 2008. – 727 с. – Бібліогр. в кінці ст.
109. Відп. за вип.: Академія педагогічних наук України : інформ. довід. / [відп. за вип. Мадзігон В. М., Луговий В. І., Бурда М. І.]. – К. : Пед. думка, 2008. – 284 с.
110. Відп. за вип.: Звіт про роботу Академії педагогічних наук України за 2007 рік / АПН України ; [відп. за вип.: Луговий В. І., Бурда М. І.]. – К. : [б. в.], 2008. – 288 с.

111. **Педагогіка вищої школи** : підручник / АПН України, Ін-т вищої освіти ; [авт. колектив: В. П. Андрушенко, І. Д. Бех, ... В. І. Луговий та ін.] ; за ред. Кременя Василя Григоровича, Андрушенка Віктора Петровича, Лугового Володимира Іларіоновича]. – К. : Пед. думка, 2009. – 256 с. – Бібліogr.: с. 244–255 (253 назви).
112. **Соціально-економічний стан України: наслідки для народу та держави : національна доповідь** / [за заг. ред. В. М. Гейця та ін.] ; авт. колектив: О. І. Амоша, Є. І. Андрос ... В. І. Луговий та ін.] ; НАН України, Секція сусп. і гуманіт. наук. – К. : НВІЦ НБУВ, 2009. – 665, [22] с.
Із змісту : Розділ 5, 5.17 : Невирішені проблеми вітчизняної вищої та загальноосвітньої школи / В. Г. Кремень, В. І. Луговий, О. І. Ляшенко [та ін.]. – С. 538–551.
113. **Аспекти формування образу рухової діяльності у студентів** / Луговий В. І., Дудорова Л. Ю. // Вісник Черніг. держ. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. Сер. : Пед. науки. Фіз. виховання та спорт / Черніг. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2009. – № 69 : Актуальні проблеми сучасної біомеханіки фізичного виховання та спорту. – С. 123–125. – Бібліogr.: 6 назв.
114. **Два погляди на «Білу книгу національної освіти»** : [матеріали II Міжнар. освітнього форуму «Артеківські діалоги»] / [В. Кремень, В. Мадзігон, В. Луговий та ін.] ; підгот. Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2009. – Верес. (№ 9). – С. 1–3.
115. **Диференціація середньої освіти в країнах Організації економічного співробітництва і розвитку** // Диференціація навчання на різних ступенях загальної середньої освіти: теорія, практика, перспективи : матеріали методол. семінару, 19 листоп. 2008 р., м. Київ / АПН України, Відділення заг. серед. освіти, Ін-т педагогіки ; [редкол.: Кремень В. Г.,

- Мадзігон В. М., Луговий В. І. та ін.] – К., 2009. – С. 24–29. – Бібліогр.: 10 назв.
116. **Диференціація середньої освіти в країнах Організації економічного співробітництва і розвитку** // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 1. – С. 60–67.
  117. **Дослідницько-інноваційна діяльність науково-педагогічних працівників як умова їх професійного становлення (теоретичний і практичний аспекти)** // Нові технології навчання : наук. зб. : матеріали наук.-практ. конф. «Управління процесом кадрового забезпечення інноваційного розвитку вищих навчальних закладів України» / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України. – К., 2009. – Спец. вип. № 59, ч. 1. – С. 3–8. – Бібліогр.: с. 6–8 (37 назв).
  118. **Європейська концепція компетентнісного підходу у вищій школі та проблеми її реалізації в Україні** // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 2. – С. 13–25.
  119. **Європейська концепція компетентнісного підходу у вищій школі та проблеми її реалізації в Україні : доповідь віце-президента АПН України В. І. Лугового** // Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України : матеріали методол. семінару / АПН України, Ін-т педагогіки ; [редакц. рада: В. Г. Кремень (голова), В. М. Мадзігон (заст. голови), В. І. Луговий (заст. голови) та ін.]. – К., 2009. – С. 5–17. – Бібліогр.: 28 назв.
  120. **Інститут вищої освіти і Болонський процес – ровесники** / Володимир Луговий, Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2009. – Трав. (№ 5). – С. 4–5.
  121. **Інститут вищої освіти: підсумок зробленого, осмислення нових завдань : [до 10-річчя від дня заснування]** / Володимир Луговий, Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2009. – Лип. (№ 7). – С. 4.

122. **Інституту вищої освіти АПН України – 10 років (1999–2009). Замість передмови / В. І. Луговий, Н. М. Дем'яненко // Наукові праці Інституту вищої освіти АПН України : до 10-літнього ювілею Ін-ту вищої освіти АПН України (1999–2009 рр.) : бібліогр. покажч. : наук. вид. / АПН України, Ін-т вищої освіти ; [за заг. ред. В. І. Лугового, Н. М. Дем'яненко]. – К., 2009. – С. 3–11.**
123. **Інтеграція в європейські простори вищої освіти і досліджені як складова геополітики України: успіхи і труднощі реалізації // Геополітика України: історія і сучасність : зб. наук. пр. / МОН України, Закарпат. держ. ун-т, Навч.-наук. ін-т філософії та євроінтеграції дослідж. ; [редакц. рада зб.: Ващук Ф. Г. (голова ради), Будкін В. С., Луговий В. І. та ін.]. – Ужгород ; К., 2009. – Вип. 1. – С. 255–270. – Бібліогр.: с. 268–270 (20 назв).**
124. **Компетентності та компетенції: поняттєво-термінологічний дискурс // Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. № 3. (Дод. 1) / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрушенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Володимир Луговий та ін.]. – [К.], 2009. – [Тем. вип.] : Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. – С. 8–14. – Бібліогр.: 35 назв.**
125. **Концепція законодавчого акту – необхідна складова законотворчості в умовах реформування вищої освіти // Правове регулювання вищої освіти України: сучасний стан та перспективи розвитку : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (22 груд. 2009 р., м. Київ) / [редкол.: А. В. Толстоухов та ін.]. – К. : Вид-во Європейського ун-ту, 2009. – С. 15–17.**
126. **На шляху до євроінтеграції : Інституту вищої освіти – 10 років / Володимир Луговий, Лідія Рапіна // Освіта України. – 2009. – 17 лип. (№ 53/54). – С. 4.**
127. **Новий закон про вищу освіту – можливість увійти до освітнього простору європейських країн : [матеріали засід. Кабінету**

Міністрів України від 23 верес. 2009 р. / В. Луговий та ін.] // Пед. газета. – 2009. – Верес. (№ 9). – С. 3, 5.

128. **Освіта, навчання, інформація, компетентність: канонізація понять (теоретико-методологічний дискурс) // Модернізація вищої освіти в Україні і світі: десять років наукового пошуку : колект. моногр. : десятій річниці Ін-ту вищої освіти АПН України присвячується / Ін-т вищої освіти АПН України ; за заг. ред. В. П. Андрушенка, В. І. Лугового, М. Ф. Степка. – Х., 2009. – С. 178–210. – Бібліогр.: с. 206–210 (63 назви).**
129. **Післямова // Модернізація вищої освіти в Україні і світі: десять років наукового пошуку : колект. моногр. : десятій річниці Ін-ту вищої освіти АПН України присвячується / Ін-т вищої освіти АПН України ; за заг. ред. В. П. Андрушенка, В. І. Лугового, М. Ф. Степка. – Х., 2009. – С. 490–492.**
130. **Професійна освіта в безперервній освітній системі: світовий досвід // Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. № 2. Дод. 1 / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрушенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Володимир Луговий та ін.]. – К., 2009. – [Тем. вип.] : «Наука і вища освіта в Україні: міра інтеграції». – С. 4–17. – Бібліогр.: 11 назв.**
131. **Реалізація принципів і пріоритетів Болонського процесу у вищій школі України: час дискусій і час дій // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 1. – С. 5–17.**
132. **Регіональний розподіл світового університетського потенціалу: пошук кращого досвіду для створення європейських просторів вищої освіти і досліджень / Володимир Луговий, Жаннета Таланова // Наук. вісник Чернівецького ун-ту : зб. наук. пр. / [Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича]. – Чернівці, 2009. – Вип. 469 : Педагогіка та психологія. – С. 76–84. – Бібліогр.: 15 назв.**

133. **Реформирование образования в Украине в условиях мировой глобализации и национальной самоидентификации** // «3¹: intellect, idea, innovation – интеллект, идея, инновация». – Костанай, 2009. – № 3 : «Национальная стратегическая программа «Культурное наследие» как основа совершенствования образования Казахстана» : Алтынсаринские чтения. – 2009. – С. 10–15. – Библиогр.: 31 назв.
134. **Ровесник Болонського процесу. До 10-річчя Інституту вищої освіти АПН України** : [бесіда з дир. Ін-ту вищої освіти АПН України В. І. Луговим] / провів д-р іст. наук, проф. Б. І. Корольов // Трибуна. – 2009. – № 3/4. – С. 12–14.
135. **Роль університету в регіональному розвитку** : [матеріали війзного засід. президії АПН України у Миколаїв. держ. ун-ті ім. В. Сухомлинського] / Лідія Рапіна, [В.Луговий та ін.] // Пед. газета. – 2009. – Лип. (№ 7). – С. 1–2.
136. **Системна модернізація педагогічної і науково-педагогічної освіти – необхідна умова забезпечення освітньої якості** // Вища освіта України. – 2009. – № 1. – С. 20–26.
137. **Соціально-економічні виміри інноваційного розвитку України в умовах глобалізації й інформатизації суспільного життя** : передмова : 10-річчю Ін-ту вищої освіти АПН України присвячується // Економічні основи інноваційного розвитку вищих навчальних закладів України : монографія / АПН України, Ін-т вищої освіти ; за заг. ред. В. І. Лугового. – К. : Пед. преса, 2009. – С. 5–7.
138. **Україна – Казахстан: розвиток співробітництва в освітньо-науковій сфері** // Пед. газета. – 2009. – Листоп. (№ 11). – С. 4.
139. **Україна – Швейцарія: освіта для демократичного громадянства** / Володимир Луговий, Віктор Олійник, Оксана Овчарук // Пед. газета. – 2009. – Жовт. (№ 10). – С. 4.

140. **Учителю, вченому, організатору, прекрасній людині!** // Відданість – ознака таланту : [наук.-попул. вид. до ювілею акад. Н. Г. Ничкало] / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [за заг. ред. І. А. Зязюна ; уклад.: І. А. Зязюн, О. М. Боровік]. – К., 2009. – С. 19.
141. **Фактори цивілізаційного визначення** / В. І. Луговий, Б. І. Корольов // Освіта. – 2009. – 10–17 черв. (№ 23/24). – С. 2.
142. **Формування у студентів уявлення про біомеханічну структуру фізичних вправ** / Луговий В. І., Вільчковський Е. С., Синіговець В. І. // Вісник Черніг. держ. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. Сер.: Пед. науки. Фізичне виховання та спорт / Черніг. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2009. – № 69 : Актуальні проблеми сучасної біомеханіки фізичного виховання та спорту. – С. 118–122. – Бібліогр.: 6 назв.
143. **Ціннісні компетентності – невід'ємна складова підготовки фахівців з вищою освітою в умовах євроінтеграції** // Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрушенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Володимир Луговий та ін.]. – К., 2009. – Дод. 4, т. 1 : [тем. вип.] : Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. – С. 393–401. – Бібліогр.: 23 назви.
144. **Рец.:** Андрушенко В. П. Основи сучасної філософії освіти : навч. посіб. / В. П. Андрушенко, Д. І. Дзвінчук ; [рецензенти: Луговий В. І., Зязюн І. А., Надольний І. Ф.] ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Івано-Франків. нац. техн. ун-т нафти і газу. – К. ; Івано-Франківськ, 2009. – 455 с.
145. **Ред.:** Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. / [голов. ред. Віктор Андрушенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Володимир Луговий та ін.]. – 2001, квіт. – . – К., 2009. – № 1–4. – Виходить 4 рази на рік. – Член редкол. з 2006 (листоп.).

146. Ред.: **Вища освіта України**: теорет. та наук.-метод. часоп. № 2. Дод. 1. [Тем. вип.] : «Наука і вища освіта в Україні: міра інтеграції» / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрушенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Володимир Луговий та ін.]. – [К.] : ГНОЗІС, 2009. – 307 с. – Бібліогр. у кінці ст.
147. Ред.: **Вища освіта України**: теорет. та наук.-метод. часоп. № 3. Дод. 1. [Тем. вип.] : Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрушенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Володимир Луговий та ін.]. – [К.] : ГНОЗІС, 2009. – 630 с. – Бібліогр. в кінці ст. – Назва темат. вип. вказана на обкл.
148. Ред.: **Вища освіта України**: теорет. та наук.-метод. часоп. Дод. 4. Тем. вип. : Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору / Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол. вип.: Кремень В. Г., Губерський Л. В. ... Луговий В. І. та ін.]. – К. : ГНОЗІС, 2009.
Т. 1 (13). – 561, [7] с.
Т. 2 (14). – 546, [9] с.
Т. 3 (15). – 813 с.
Т. 4 (16). – 565, [9] с.
Т. 5 (17). – 632 с.
Т. 6 (18). – 565, [9] с.
149. Ред.: **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Волинська область** / АПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищої освіти ; [редакц. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрушенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. (секр.) ; чл. ради: Губерський Л. В., Зязюн І. А. ... Луговий В. І. та ін.]. – К. : Знання України, 2009. – 415 с. – Бібліогр.: с. 407–415 (153 назви).
150. Ред.: **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Запорізька область**

/ АПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищої освіти ; [за заг. ред. Аносова І. П. ; редакц. рада вид.: Кремень В. Г. (голова), Андрушенко В. П. (заст. голови) ... Луговий В. І. та ін.]. – К. : Знання України, 2009. – 431 с. – Бібліогр.: с. 413–431 (348 назв).

151. *Ред.:* Геополітика України: історія і сучасність : зб. наук. праць, вип. 1 / МОН України, Закарп. держ. ун-т, Навч.-наук. ін-т філософії та євроінтеграц. дослідж. ; [редакц. рада зб.: Ващук Ф. Г. (голова ради), Будкін В. С., Луговий В. І. та ін.]. – Ужгород ; К. : Ліра, 2009. – 309, [2] с. – Бібліогр. в кінці ст.
152. *Ред.:* Диференціація навчання на різних ступенях загальної середньої освіти: теорія, практика, перспективи : матеріали методол. семінару, 19 листоп. 2008 р., м. Київ / АПН України, Відділення загальної середньої освіти, Ін-т педагогіки ; [редкол.: Кремень В. Г., Мадзігон В. М., Луговий В. І. та ін.]. – К. : Пед. думка, 2009. – 185 с.
153. *Ред.:* Економічні основи інноваційного розвитку вищих навчальних закладів України : монографія / АПН України, Ін-т вищої освіти ; за заг. ред. В. І. Лугового. – К. : Пед. преса, 2009. – 383 с.
154. *Ред.:* Модернізація вищої освіти в Україні і світі: десять років наукового пошуку : колект. моногр. : десятій річниці Інституту вищої освіти АПН України присвячується / АПН України, Ін-т вищої освіти ; за заг. ред. В. П. Андрушенка, В. І. Лугового, М. Ф. Степка. – Х. : Вид-во НУА, 2009. – 501, [3] с.
155. *Ред.:* Наукові праці Інституту вищої освіти АПН України (1999–2009 рр.) : бібліогр. покажч. : наук. вид. / АПН України, Ін-т вищої освіти ; [за заг. ред. В. І. Лугового, Н. М. Дем'яненко]. – К. : [б. в.], 2009. – 297 с.

156. *Ред.: Педагогіка вищої школи* : підручник / Ін-т вищої освіти АПН України. – Див. № 111.
157. *Ред.: Педагогіка і психологія* : наук.-теорет. та інформ. журн. АПН України / редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.), О. І. Ляшенко (заст. голов. ред.) ... В. І. Луговий [та ін.]. – 1993, верес. – . – К. : Пед. преса, 2008. – № 1–4. – Член редкол. з 2008 р.
158. *Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти* : зб. наук. праць / М-во освіти і науки України, АПН України, Нац. техн. ун-т «Харківський політехнічний інститут» ; за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського ; [редкол.: В. Г. Кремень, Л. Л. Товажнянський ... В. І. Луговий та ін.]. – Х. : НТУ «ХПІ». – Засновано у 2003 р.
Вип. 20 (24). – 2009. – 328 с.
Вип. 21 (25). – 2009. – 367 с.
159. *Ред.: Реалізація європейського досвіду компетентісного підходу у вищій школі України* : матеріали методол. семінару / АПН України, Ін-т педагогіки ; [редакц. рада: В. Г. Кремень (голова), В. М. Мадзігон (заст. голови), В. І. Луговий (заст. голови) та ін.]. – К. : Пед. думка, 2009. – 358, [1] с. – Бібліогр. в кінці ст.
160. *Відп. за вип.: Звіт про роботу Академії педагогічних наук України за 2008 рік* / АПН України ; [відп. за вип. Луговий В. І., Бурда М. І.]. – К. : [б. в.], 2009. – 329 с.

2010

161. *Біла книга національної освіти України* / НАПН України ; за заг. ред. В. Г. Кременя ; [авт. колектив: Алексєєнко Т. Ф., Аніщенко В. М. ... Луговий В. І. та ін. ; заст. голов. ред.: В. І. Луговий, В. М. Мадзігон, О. Я. Савченко]. – К. : Інформ. Системи, 2010. – 340 с.

162. **Відкритий лист Академії педагогічних наук України до Верховної Ради України : [щодо терміну навчання для здобуття повної загальної середньої освіти] / В. Г. Кремень, В. М. Мадзігон, В. І. Луговий, М. І. Бурда та ін. // Пед. газета. – 2010. – Лют. (№ 2). – С. 2.**
163. **Національна рамка кваліфікацій: розуміння і реалізація / Володимир Луговий, Жанна Таланова // Проф.-техн. освіта. – 2010. – № 1. – С. 5–9. – Бібліогр.: 35 назв.**
164. **Ред.: Біла книга національної освіти України / НАПН України ; за заг. ред. В. Г. Кременя ; [авт. колектив: Алексєєнко Т. Ф., Аніщенко В. М. ... Луговий В. І. та ін. ; заст. голов. ред.: В. І. Луговий, В. М. Мадзігон, О. Я. Савченко]. – К. : Інформ. Системи, 2010. – 340 с.**
165. **Відп. за вип.: Звіт про роботу Національної академії педагогічних наук України за 2009 рік / НАПН України ; [відп. за вип. Луговий В. І., Бурда М. І.]. – К. : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2010. – 342 с.**

Розділ 2. НАУКОВА ШКОЛА ВЧЕНОГО

Доктори наук

166. **Майборода, С. В.** Державне управління вищою освітою в Україні: структура, функції, тенденції розвитку (1917–1959 рр.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра наук з держ. упр. : [спец.] 25.00.01 «Теорія та історія державного управління» / Майборода Сергій Васильович ; [наук. консультант Луговий Володимир Іларіонович] ; Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : Автореферат, 2002. – 36 с. – Бібліогр.: с. 30–33 (41 назва).
167. **Огаренко, О. А.** Державне регулювання розвитку вищих навчальних закладів в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра наук з держ. упр. : [спец.] 25.00.02 «Механізми державного управління» / Огаренко Віктор Миколайович ; [наук. консультант Луговий Володимир Іларіонович] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : НАДУ, 2005. – 36 с. – Бібліогр.: с. 29–33 (49 назв).
168. **Шуневич, Б. І.** Розвиток дистанційного навчання у вищій школі країн Європи та Північної Америки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Шуневич Богдан Іванович ; [наук. консультант Луговий Володимир Іларіонович] ; Ін-т вищої освіти АПН України – К. : Автореферат, 2008. – 36 с. – Бібліогр.: с. 29–32 (45 назв).

Кандидати наук

169. * **Пилипчук, В. В.** Проблема активності і самостійності учнів у дидактиці загальноосвітньої школи України (1917–1937 рр.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / Пилипчук Віталій Васильович ; [наук. керівники: Луговий Володимир Іларіонович, В. К. Майборода], Миколаїв. суднобуд. ін-т. – Миколаїв : [б. в.], 1994. – 24 с.

170. *Листопад, О. А. Дидактичні умови гуманізації навчання майбутніх учителів в університеті : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Професійна педагогіка» / Листопад Олексій Анатолійович ; [наук. керівник Луговий Володимир Іларіонович] ; АПН України. – К. : [б. в.], 1996. – 24 с.
171. Калашнікова, С. А. Управління державним сектором вищої освіти в США : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр. : [спец.] 25.00.05 «Галузеве управління: управління освітою» / Калашнікова Світлана Андріївна ; [наук. керівник Луговий Володимир Іларіонович] ; Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : АСТ-Мастер, 1999. – 19 с. – Бібліогр.: 6 назв.
172. Плаксій, Л. І. Удосконалення змісту та методів підвищення кваліфікації державних службовців в умовах адміністративної реформи в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр. : [спец.] 25.00.05 «Галузеве управління» / Плаксій Лариса Іванівна ; [наук. керівник Луговий Володимир Іларіонович] ; Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : Інформ.-видавн. центр Т-ва «Знання», 2000. – 20 с. – Бібліогр.: 6 назв.
173. Майборода, О. В. Становлення і розвиток комп'ютерної освіти студентів педагогічних коледжів України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Майборода Олена Вікторівна ; [наук. керівник Луговий Володимир Іларіонович] ; Центр. ін-т післядиплом. освіти АПН України. – К. : Автореферат, 2002. – 20 с. – Бібліогр.: 9 назв.
174. Таланова, Ж. В. Стандартизація фахової підготовки з державного управління в країнах Північної Америки і Європи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр. : [спец.] 25.00.03 «Державна служба» / Таланова Жаннета Василівна ; [наук. керівник Луговий Володимир Іларіонович] ; Нац. акад. держ. упр. при Прези-

дентові України. – К. : НАДУ, 2004. – 20 с. – Бібліогр.: 9 назв.

175. **Слюсаренко, О. М.** Діяльність органів державної влади з професійного вдосконалення й кар'єрного розвитку державних службовців (світовий досвід і його застосування в Україні) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр. : [спец.] 25.00.03 «Державна служба» / Слюсаренко Олена Миколаївна ; [наук. керівник Луговий Володимир Іларіонович] ; Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. при Президентові України. – Дніпропетровськ : НАДУ, 2007. – 20 с. – Бібліогр.: 13 назв.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

- Алєксеєнко Т. 161, 164
Амоша О. 112
Андрос Є. 112
Андрушченко В. 39, 40, 63–66,
68, 72, 73, 87, 88, 90, 92, 93,
97–101, 104, 105, 111, 124,
128–130, 143–147, 149, 150,
154
Аніщенко В. 161, 164
Аносов І. 150
- Бакіров В. 39, 64, 87, 93, 98–
101, 124, 130, 143, 145–147
Бакуменко В. 1, 10, 14, 17,
22, 23, 25, 38, 42
Бех І. 63, 70, 97, 103, 111
Биков Ю. 46
Бібік Н. 103
Болгов В. 13
Бондар В. 44, 70
Борисович С. 38
Боровік О. 140
Будкін В. 123, 151
Бурда М. 108–110, 160, 162,
165
- Вакарчук І. 39, 64, 87, 92, 93,
98–101, 124, 130, 143, 145–147
Вашук Ф. 123, 151
Вільчковський Е. 142
Волошук І. 76
- Геєць В. 112
Гогіна Л. 1
- Горбань О. Г. 35
Горбулін В. 23, 24, 42
Гриненко В. 30, 41
Губерський Л. 78, 102, 148,
149
- Дем'яненко Н. 79, 96, 122,
155
Дзвінчук Д. 144
Дівінська Н. 90, 105
Дудорова Л. 113
- Євтух М. 76
Єгоров В. 36
Єльникова Г. 44
- Загороднюк С. 52
Зязюн І. 140, 144, 149
- Калашнікова С. 16, 36, 171
Келлі Д. 11
Князєв В. 10, 16, 17, 22, 24,
25, 31, 33
Кононко О. 86
Корецький М. 35
Корольов Б. 134, 141
Кремень В. 26, 40, 43, 66, 68,
70–73, 75, 77, 78, 80, 82, 83,
85, 88, 89, 94, 95, 102–104,
106–108, 111, 112, 114, 115,
119, 148–150, 152, 157–159,
161, 162, 164
- Левшин М. 54

- Лимаренко О. 9
Листопад О. 170
Ляшенко О. 106, 112, 157
- Мадзігон В. 70, 82, 108, 109, 114, 115, 119, 152, 159, 161, 162, 164
Майборода В. 169
Майборода О. 173
Майборода С. 166
Макаренко О. 86
Максименко С. 67
Манько В. 69
Михненко А. 27, 38
- Надольний І. 144
Назимко П. 1, 14
Нестеренко Г. 149
Ничкало Н. 140 (перс.)
- Оболенський О. 31, 33, 52, 61
Овчарук О. 139
Огаренко В. 35
Огаренко О. 167
Олійник В. 46, 139
Орлатий М. 21
Осавленко О. 21
- Пилипчук В. 169
Плаксій Л. 172
Понеділко В. 30, 41
Протасова Н. 95
- Рапіна Л. 114, 120, 121, 126, 135
- Регейло І. 86
Розпутенко І. 30, 41
Романовський О. 26, 43, 71, 107, 158
Рябоконь Л. 74
- Савченко О. 40, 70, 161, 164
Семиличенко В. 86
Синіговець В. 142
Скопенко В. 66
Слюсаренко О. 79, 175
Степашин С. 36
Степко М. 79, 96, 128, 129, 154
Сурмін Ю. 12
Сухомлинська О. 70
Съомін С. 52, 61
- Таланова Ж. 36, 78, 84, 132, 163, 1743
Тверезовська Н. 69
Товажнянський Л. 26, 43, 71, 107, 158
Толстоухов А. В. 125
- Халікян Н. 48
Хмелевська О. 30, 41
- Шемщученко Ю. 67
Шуневич Б. 168
- Щербань П. 54
- Ярошенко О. 54

**АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК НАЗВ ПРАЦЬ
В. І. ЛУГОВОГО
(2005–2010 рр.)**

Авторитетний партнер 74

Актуальні проблеми державного управління на новому етапі державотворення 22

Актуальні проблеми інтеграції України в НАТО: громадська думка та експертні оцінки 23

Актуальні проблеми формування та реалізації державної політики України на євроатлантичному векторі 24

Аспекти формування образу рухової діяльності у студентів 113

Біла книга національної освіти України 161, 164

Болонський процес 75

Болонський процес у вищій школі України 76

Болонський процес і підготовка державно-управлінських кадрів 3

Виступ В. І. Лугового, ректора Національної академії державного управління при Президентові України, на засіданні робочої групи «Професіоналізм вищих керівних кадрів у політико-адміністративному контексті. Сучасні стандарти та кращий світовий досвід підготовки і професійного розвитку» 4

Виступ ректора В. І. Лугового на урочистих зборах колективу академії, присвячених початку нового 2005–2006 року 5

Виступ ректора Національної академії державного управління при Президентові України В. І. Лугового на засіданні колегії Головного управління державної служби України з питання «Проблеми та перспективи професійного навчання державних службовців», 24 жовтня 2005 р. 6

Виступ ректора Національної академії державного управління при Президентові України В. І. Лугового на розширеному засіданні колегії Головодержслужби України 30 березня 2006 р. 28

Виступ ректора Національної академії державного управління при Президентові України В. І. Лугового на урочистих зборах присвячених випуску магістрів з державного управління у 2006 році	29
Вища освіта України: проблеми системної модернізації	45
Відкритий лист Академії педагогічних наук України до Верховної Ради України	162
Вітальне слово	30
Вступне слово В. І. Лугового, ректора Національної академії державного управління при Президентові України, голови Міжнародного організаційного комітету XVIII міжнар. конгресу з підготовки вищих держ. службовців на відкритті конгресу	7
Два погляди на «Білу книгу національної освіти»	114
XXI століття: альтернативні моделі розвитку суспільства. Третя світова теорія	67
Державна освітня політика	77
Державне управління в Україні: реалії та перспективи	25
10 років Національній академії державного управління при Президентові України	1,
Десять років становлення (досвід досліджень, розробок і впроваджень у сфері державного управління)	2
Десять років становлення : здобутки і перспективи	8
10 років: центри перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ, і організацій	41
Дистанційна освіта	46
Диференціація середньої освіти в країнах Організації економічного співробітництва і розвитку	115, 116
Дослідницько-інноваційна діяльність науково-педагогічних працівників як умова їх професійного становлення (теоретичний і практичний аспекти)	117

Дослідницько-інноваційний контекст розвитку третього циклу вищої освіти в країнах Організації економічного співробітництва і розвитку (статистично-кореляційний аналіз взаємодії) 78

Економічні основи інноваційного розвитку вищих навчальних закладів України 153

Енциклопедія освіти 103

Європейська концепція компетентнісного підходу у вищій школі та проблеми її реалізації в Україні 118

Європейська концепція компетентнісного підходу у вищій школі та проблеми її реалізації в Україні : доповідь ... 119

З фахівців готоватимуть управлінців 9

Заключне слово 90

Закономірності, принципи та фактори вибору в науковому пізнанні процесів державотворення 10

Законопроект потребує доопрацювання як у концептуальному, так і в конкретно-редакційному плані 79

Індекс людського розвитку (індекс розвитку людського потенціалу) 80

Інститут вищої освіти: завдання сьогодення 47

Інститут вищої освіти і Болонський процес – ровесники 120

Інститут вищої освіти: підсумок зробленого, осмислення нових завдань 121

Інституту вищої освіти АПН України – 10 років (1999–2009). Замість передмови 122

Інтеграція в європейські простори вищої освіти і досліджень як складова геополітики України: успіхи і труднощі реалізації 123

Інтеграція дослідницько-інноваційної складової вищої школи країн ОЧЕС в європейський науковий і освітній простори: порівняльний аналіз 81

Інформаційна залежність особистісної орієнтації педагогічних технологій **90**

Інформаційне забезпечення вищої школи України **48**

Інформаційно-компетентнісний підхід до розвитку особистості в освіті (теоретико-методологічний аспект) **82**

Інформація, інформаційне суспільство та інформаційна роль освіти (теоретико-методологічний погляд) **49**

Керівні працівники в освіті **83**

Коментар до Звіту «Оцінка системи професійної підготовки державних службовців в Україні», підготовлений на замовлення Світового банку за підтримки Центру сприяння інституційному розвитку державної служби при Головдержслужбі України Десмондом Келлі **11**

Комpetентності та компетенції: понятево-термінологічний дискурс **124**

Концепція законодавчого акту – необхідна складова законотворчості в умовах реформування вищої освіти **125**

Концепція сучасної державної кадрової політики України **27**

Критерій науковості у визнанні кваліфікацій вищої освіти **84**

Культурно-інформаційна теорія освіти і педагогічний понятійно-категоріальний апарат **50**

Механізми оздоровлення виборчого процесу в Україні **12**

Міжнародна стандартна класифікація освіти **85**

Модернізація вищої освіти в контексті Болонського процесу: проблеми сьогодення **51**

Модернізація вищої освіти в Україні і світі: десять років наукового пошуку **154**

Модернізація підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів в аспірантурі та докторантурі наукових установ АГН України в контексті Болонського процесу: досвід, проблеми, перспективи **86**

Модернізація системи вищої освіти: соціальна цінність і вартість для України **68**

- На шляху до євроінтеграції : Інституту вищої освіти – 10 років 126**
- Наука державного управління і особливості модернізації підготовки фахівців державно-управлінської справи 52
- Наука – найважливіший ресурс вищої школи 87
- Наукова громадськість – джерело консолідації дослідницького потенціалу 53
- Науковий ресурс вищої освіти: порівняння світової і національної практик 88
- Національна академія державного управління при Президентові України 13, 89
- Національна рамка кваліфікацій: розуміння і реалізація 163
- Національній академії державного управління при Президентові України 10 років 14
- Невирішені проблеми вітчизняної вищої та загальноосвітньої школи 112
- Новий закон про вищу освіту – можливість увійти до освітнього простору європейських країн 127
- Нормативно-правове забезпечення реалізації Україною стратегічного курсу на євроатлантичну інтеграцію 42
- Освіта, навчання, інформація, компетентність: канонізація понять (теоретико-методологічний дискурс) 128**
- Особистісна орієнтація Болонського процесу (євроінтеграційний контекст) 90
- Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах 90, 105
- Партнерство для професіоналізації державної служби : нотатки й роздуми участника Європейського форуму 15**
- Педагогіка вищої школи 111, 156

Передмова : [звернення ректора Національної академії державного управління В. І. Лугового до учасників науково-практичної конференції] 31
Передмова [до монографії «Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах»] 90
Післямова [до монографії «Модернізація вищої освіти в Україні і світі: десять років наукового пошуку】 129
Пошуки освітньо-креативних ідей 54
Про підсумки роботи XVIII конгресу з підготовки вищих державних службовців 16
Про пріоритетні завдання розвитку кафедр національної академії державного управління при Президентові України 32
Про співвідношення академічної підготовки та тренінгового навчання в професіоналізації державного управління 33
Проблема адаптації системи вищої освіти України до стандартів європейського освітнього простору 34
Проблема високих педагогічних технологій та особистісної орієнтації їх в освіті (теоретико-методологічний аспект) 55
Проблема високих педагогічних технологій та особистісної орієнтації їх в освіті (теоретико-методологічний аспект) : [схеми] 56
Проблема освітньо-наукової інтеграції в підготовці кандидатів і докторів наук в Україні 91
Проблема понятійно-категоріального апарату педагогічної науки 57
Проблема понятійно-термінологічного стандарту в моніторингу якості освіти 58
Проблеми професіоналізації державного управління в Україні 35
Проблеми якості вищої освіти 72
Проблеми якості вищої освіти України в контексті вимог Болонського процесу 59
Професійна освіта в безперервній освітній системі: світовий досвід 130
Профессионализация государственного управления как фактор повышения конкурентоспособности страны в условиях глобализации 36

Реалізація принципів і пріоритетів Болонського процесу у вицій школі України: час дискусій і час дій 131

Регіональний розподіл світового університетського потенціалу: пошук кращого досвіду для створення європейських просторів вищої освіти і досліджень 132

Реформирование образования в Украине в условиях мировой глобализации и национальной самоидентификации 133

Ровесник Болонського процесу. До 10-річчя Інституту вищої освіти АПН України 134

Розвивати науку державного управління: уроки 6-го Глобального форуму з реформування уряду 17

Роль і місце держави в системі підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування 60

Роль і місце Національної академії державного управління при Президентові України у створенні системи підготовки державних службовців в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції 18, 37

Роль університету в регіональному розвитку 135

Системна модернізація педагогічної і науково-педагогічної освіти – необхідна умова забезпечення освітньої якості 136

Склад працівників державної служби та посадових осіб місцевого самоврядування 21

Современные тенденции в профессиональной подготовке персонала для государственного управления и их реализации в Украине 19

Соціально-економічний розвиток регіонів України 21

Соціально-економічний стан України: наслідки для народу та держави : національна доповідь 112

Соціально-економічні виміри інноваційного розвитку України в умовах глобалізації й інформатизації суспільного життя : передмова : 10-річчю Інституту вищої освіти АПН України присвячується 137

Стандарти демократії розпочинаються з фахової підготовки 20

Стандартизація стандартів вищої освіти 92

Стратегія підготовки державно-управлінських кадрів у контексті Болонського процесу 61

Становлення безперервної освіти в країнах організації економічного співробітництва і розвитку (досвід для України) 93

Сучасні тенденції розвитку вищої освіти та їх вплив на модернізацію вищої школи України 62

Типова програма для складання кандидатського іспиту із спеціальності 13.00.06 «Теорія та методика управління освітою» 44

Україна – Казахстан: розвиток співробітництва в освітньо-науковій сфері 138

Україна – Швейцарія: освіта для демократичного громадянства 139

Управління освітою 94

Управління суспільним розвитком 38

Учителю, вченому, організатору, прекрасній людині! 140

Фактори цивілізаційного визначення 141

Філософські засади трансформації вищої освіти в Україні на початку ХХІ століття 73

Формування у студентів уявлення про біомеханічну структуру фізичних вправ 142

Центр освітніх досліджень та інновацій Організації економічного співробітництва і розвитку (OECP) 95

Ціннісні компетентності – невід'ємна складова підготовки фахівців з вищою освітою в умовах євроінтеграції 143

Якою бути підготовці та атестації фахівців вищої кваліфікації? 96

ЗМІСТ

Від упорядників.....	5
Луговий В. І. Від науки через практику до науки	8
Розділ 1. Покажчик праць В. І. Лугового (2005–2010 рр.).....	20
Розділ 2. Наукова школа вченого.....	50
Доктори наук.....	50
Кандидати наук.....	50
Іменний покажчик.....	53
Алфавітний покажчик назв праць В. І. Лугового (2005–2010 рр.).....	55
Про ювіляра (від учня до вченого) (<i>обкладинка</i>)	

ДОВІДКОВЕ ВИДАННЯ

Серія «Академіки НАПН України»

Випуск 17

Володимир Іларіонович Луговий – віце-президент НАПН України, директор Інституту вищої освіти НАПН України

Матеріали до біобібліографії

Упорядники: Пєєва С. П., Айвазова Л. М.

Науковий редактор – Рогова П. І.

Бібліографічний редактор – Пономаренко Л. О.

Літературний редактор – Білоцерківець І. П.

Підписано до друку 05.05.2010 р. Формат 60x84 1/16. Папір офс. Друк офс.
Умов.-друк. арк. 3,72. Обл.-вид. арк. 3,89. Тираж 1000 прим. Замовл. №93.

Видавництво та друк –

**Інформаційно-видавничий центр Товариства "Знання" України.
03150, м. Київ-150, вул. Велика Васильківська (Червоноармійська), 57/3, к.314.
Тел. 287-41-45, 287-30-97.**

ЛУГОВИЙ
Володимир Іларіонович

ПРО ЮВІЛЯРА (від учня до вченого)

Народився 17 травня 1950 р. у м. Балтійську Калінінградської області (Росія) за місцем військової служби батька, уродженця Чернігівської області. Після закінчення в 1965 р. фізико-математичної школи-інтернату при Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка навчався на фізичному факультеті, в аспірантурі цього університету. У 1975–1978 рр. працював інспектором, начальником відділу університетів Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти України. Протягом 1978–1988 рр. – на партійній роботі у відділах науки та учебних закладів Київського міському (інструктор) і ЦК (інструктор, консультант, завідувач сектором вузів) Компартії України. З 1988 р. по 1992 р. обіймав посаду заступника міністра народної освіти України. У 1992–1994 рр. – докторант Інституту педагогіки Академії педагогічних наук України, після закінчення докторантury – проректор з наукової роботи Київського державного торговельно-економічного університету. З 1995 р. по 2006 р. – ректор Національної академії державного управління при Президентові України. З 2006 р. – директор Інституту вищої освіти, а з 2007 р. також віце-президент Національної академії педагогічних наук України.

Сфера наукового інтересу – дослідження проблем освіти, вищої школи, державного управління. Розробив культурно-інформаційну теорію освіти. Під його керівництвом теоретично обґрунтовано та практично впроваджено освітню і наукову державно-управлінські галузі, забезпечено підготовку магістрів, кандидатів і докторів наук з державного управління. Автор понад 270 наукових та навчально-методичних публікацій, у тому числі монографій, підручника, навчальних посібників, довідкової літератури. Підготував трьох докторів і сім кандидатів наук.

В. І. Луговий – доктор педагогічних наук, кандидат фізико-математичних наук, доцент по кафедрі загальної фізики, професор по кафедрі соціальної і гуманітарної політики, дійсний член НАПН України, академік Академії наук вищої освіти України, Української муніципальної академії, Української академії наук з державного управління, Міжнародної академії педагогічних і соціальних наук (Росія), Нью-Йоркської академії наук (США). Президент Навчально-науково-виробничого об'єднання «Академія дистанційної освіти», член правління Товариства «Знання» України. Заслужений працівник освіти України, Відмінник освіти України. Державний службовець першого рангу.

Нагороджений Почесною грамотою Верховної Ради України, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, відзначений Подякою Президента України.

Одружений, має сина і двох дочок, сім онуків.

